

GAZETA POLSKA

WARUNKI PRENUMERATY:
ROZCENIE: w Brazylii 14\$000, do Argentyny 6 pezów, do Ameryki Północnej i do Europy 3 dolary. Numer pojedynczy 400 rejsów.
WARUNKI OGŁOSZEN
Drobne ogłoszenia do 3 cm. wysokości (jeden łam) 3\$000, 2 razy 5\$000, 3 razy 7\$000, 6 razy 12\$000. Większe ogłoszenia po 600 rejsów (urzędowe 1\$000) za 1 cm. jednolam. W tekście 100 proc. drożej. Drobne ogł. 50 proc. niżki Ogłosz. tylko za gotówkę.

ADRES dla LISTOW I PRZESYŁEK PIENIĘŻNYCH
[„Vale Postal” i „Carta com Valor”]
Gazeta Polska, Curitiba - Parana, Caixa Postal B
REDAKCJA I ADMINISTRACJA
miesi się przy ulicy Conselheiro Laurindo No. 6.
[blisko Uniwersytetu Parańskiego.]
Gazeta wychodzi raz na tydzień, zawsze w środę.
Wydawca: Franciszek Wochnik.
Redaktor: Ignacy Sklarski

Nr. 25

Kurytyba, Sroda dnia 20 Czerwca 1928

Rok XXXVII

PLAN POKOJOWY KELLOGG'A.

Propozycje amerykańskie wyrzuciły się wojny, jako „narzędzia polityki państwowej” dorezono gabinetowi wielkich mocarstw świata, wzywaniem do przedstawienia uwagi i komentarzy stron zainteresowanych. Nastąpiła więc z konieczności długa przerwa w dalszym toku tej sprawy, która pozwała nam zastanowić się nad tem, co się właściwie stało.

Amerykańskie propozycje paktu rozdziły się niewątpliwie w rozmowach, jakie latem ubiegłego roku prowadził w Paryżu senator amerykański Borah, prezes komisji spraw zagranicznych z Briandem. Nie trudno wyobrazić sobie przebieg tych rozmów, jeśli się zważy, że z jednej strony prowadził je cyniczny ideałista, którego nie naprożno nazywano „gallijstym Lloydem Georchem” z drugiej zaś idealny cynik amerykański, który do niedawna chępli się, że ma sprawy europejskie na wyłot dlatego, że nigdy nie był w Europie. Jedną z przyczyn tych rozmów, Francja zaproponowała Ameryce zawarcie ekskluzywnego francusko-amerykańskiego „paktu wieczystego pokoju”. Propozycje te upadły. Ameryka zaś wysunęła ze swej strony projekt paktu bandicji wojny, który przedstawiony będzie innym wielkim mocarstwom z zaproszeniem do wzięcia w nim udziału. Rozmowy francusko-amerykańskie na temat tego projektu toczyły się przez kilka tygodni. Francja wystąpiła z kontrpropozycjami a raczej z pewnymi zastrzeżeniami, z których najważniejsze były: kwestja wojny agresywnej, co do której Francja zastrzegła sobie wolną rękę, kwestja zobowiązań Francji, jako członka Ligi Narodów, wreszcie kwestja późniejszego zaproszenia nie tylko wielkich, ale wszystkich mocarstw Rzeczypospolitej, że wysuwając te zastrzeżenia Francja nie myśli swoje kontynentalne przymierze, między innymi przymierze z Polską, i liczy się z koniecznością niebezpieczeństwa niemieckiego w Europie.

To zdarzył się wypadek dość niesprzyjający w historii dyplomacji. Po kilkumiesięcznej wymianie poglądów z Francją, po wysunięciu przez Francję zupełnie konkretnych zastrzeżeń, rząd amerykański rozemnił swój pierwotny projekt, wszystkim innym wielkim mocarstwom, z propozycją zawarcia multilateralnego paktu, przechodząc do porządku dziennego nad wnioskami Francji. Nie też dziwno, że Francja ze swej strony zareagowała niechętnie, zwróciła się bowiem do rządu angielskiego a zapewne także do innych rządów zainteresowanych z prośbą o wstrzymanie się od odpowiedzi na notę amerykańską do czasu otrzymania i rozważenia uwag rządu francuskiego.

Jakie będzie stanowisko rządu angielskiego wobec propozycji rządu Stanów Zjednoczonych, które niewątpliwie stanowią wypadek polityczny pierwszorzędnej znaczenia, niezależnie od wszelkich prawdopodobnych ramifikacji koniunkturalnych z amerykańską sytuacją przedwyborską? Byłoby nieco przedwczesne kłamać się o jakąś dokładną definicję tego stanowiska. Przyjęcie propozycji przez opinię publiczną w Londynie było niezbyt przychylnie i trzeba było pewnej interwencji ministerstwa spraw zagranicznych, żeby skłonić prasę do traktowania ich z szacunkiem należnym największemu mocarstwu świata. W pierwszym dniu zaraz organ partii rządowej „Morning Post”, że „jeżeli nasi amerykańscy przyjaciele odkryli ślad zapobieżenia wojnie, byłoby straszną, gdyby go ukrywali przed światem, tembardziej, że może się stać czynnikiem w zbliżających się wyborach amerykańskich”. Dalej zaś dziennik konserwatywny przypominał, że już raz na wniosek amerykańskiego prezydenta Stanów, Wilsona, w Kurytybie przemawiał z najmniejszymi skutkami, aniżeli prezydent Co-

lidge przemawia obecnie, mocarstwa europejskie i inne zawiązały Ligę Narodów i z dużym nakładem pieniędzy i czasu stworzyły maszynę dla pokojowego załatwiania sporów. Tymczasem Stany Zjednoczone, zawiody swego prezydenta w chwili krytycznej. A jeśli zdarzyło się to raz, może się to zdarzyć i drugi raz. A więc?

Głosy takie, bo głos „Morning Post” nie jest odosobniony, świadczą o znacznej dozie krytycyzmu opinii angielskiej w stosunku do propozycji Coolidge'a. Z drugiej strony, pod inspiracją kół rządowych zjawily się pewne głosy apologetyczne. Więc np. znany dyplomatyczny korespondent „Daily Telegraphu” rozprawia się z zarzutami, jakoby zobowiązania Anglii wypływające z racji udziału w Lidze Narodów, czy też traktatu lokarnieńskiego mogły, stanowiąc przeszkodę w przystąpieniu jej do paktu proponowanego przez Amerykę. Twierdzi z dużą zrećnością, że pakt Ligi przewidyuje wojnę jedynie przeciwko państwu, które zostało jednomyślnie uznane przez radę Ligi za agresora. Jeśli Anglia weźmie udział w takiej wojnie, wojna ta nie będzie „narzędziem jej polityki państwowej”, lecz „środkiem policyjnym”, zastosowanym bezinteresownie, jako „narzędzie” sprawiedliwości międzynarodowej”. Podobnie, jeśli chodzi o zobowiązania lokarniejskie Anglii przyjęcia z pomocą stronie będącej ofiarą agresji, w praktyce będzie się to zawsze pokrywało z zobowiązaniami ligowymi, gdyż agresja ze strony jednego z mocarstw lokarniejskich automatycznie spowoduje uchwałę rady Ligi, a wtedy Anglia — i inni członkowie Ligi — będą znowu działać jako „narzędzie międzynarodowej sprawiedliwości”.

Rozważania te są oczywiście zupełnie niewinne i czysto teoretyczne. Powszechną bowiem jest wątpliwość czy z tej całej dyskusji wyłoni się coś konkretnego. W każdym razie projekt amerykański przewidyuje, że sprawa potrwa nieco dłużej skoro w miejsce daty wstawia 192... z kropkami, czyli licząc się już z rokiem przyszłym.

Dla nas najciekawszą będzie kwestja przystąpienia innych, aniżeli pierwotnie zaproszone mocarstwa, a więc przystąpienia Polski. Niemniej ciekawe będzie stanowisko Niemiec, czy Niemcy „uginające się pod brzemieniem niesprawiedliwych traktatów”, „okaleczone niesprawiedliwymi granicami” zechcą przystąpić? Dużo zalet będzie od wyborów w Niemczech, Francji i Ameryce samej. Więc wypadnie nam czekać co najpóźniej do listopada.

KRONIKA KRAJOWA

Kurytyba.
KS. STANISŁAW TRZEBIA-TOWSKI czcigodny proboszcz polskiej parafii św. Stanisława, kapłan wysoko ceniony i powszechnie szanowany dla swych zalet osobistych i kapłańskich, — powrócił dnia 13 bm. do Kurytyby z Juiz de Fora, w stanie Minas Geraes, dokąd był wezwany przez swe władze przełożone w sprawach Zgromadzenia Księży Miłośników słowa Bożego, którego jest członkiem, i objął z powrotem duszpasterstwo nad swoją umiłowaną parafią.

Ukochanego Proboszcza i zanego obywatela polskiego powitało na dworcu kolejowym liczne grono parafjan i osobistych przyjaciół.

Prawdopodobnie odbędzie się w najkrótszym czasie w Kurytybie

polskim kościele parafjalnym św. Stanisława, odłożony skutkiem wyjazdu, jubileusz 25-letniej pracy kapłańskiej Ks. Proboszcza Trzebiatowskiego, ma się rozumieć, o ile temu nie sprzeciwi się Czcigodny Jubilat, ze względu na upłynięcie już ściślej daty jego 25-letniego kapłaństwa.

Zacnego i tak wielce zasłużonego duszpasterza, powracającego do swej owczarni, wita redakcja „Gazety Polskiej” całym sercem i życzy Mu gorąco dalszej owocnej pracy dla pożytku swej parafji i Kolonji polskiej w Kurytybie.

SP. WAWRZYNIEC GRADOWSKI właściciel sklepu z papierosami i tytoniem przy ul. 15 de Novembro, znany obywatel polski zmarł w Kurytybie po długiej, dolegliwej chorobie dnia 14 bm. o godz. 11 w nocy.

Pogrzeb jego odbył się dnia 15 bm. o godz. 10 przed południem przy licznych udziałach krewnych, przyjaciół i znajomych.
R. i P.

MATADOURO MODELO. Staraniem pana prefekta Dr. Euridesa Cunha zostanie wkrótce zbudowana nowa rzeźnia miejska przy zastosowaniu najnowszych przepisów techniczno-hygienicznych.

Dnia 11 bm. zostały otwarte w prefekturze oferty złożone przez p.p. Roberta Müllera, Dra Adherbala Fontes Cardosa i Affonsa Moreira, Wilhelma Weissa, Juljusza Garmattera i Maksa Hausera. Wszyscy ci panowie zobowiązują się wystawić Matadouro Modelo za cenę najmniejszą 1 500 kontów.

Z tych ofert zostanie wybrana najkorzystniejsza, poczem natychmiast rozpoczęta zostanie budowa nowej rzeźni.

ZAKAZ PUSZCZANIA BOMB I TAK ZWANYCH „BUSCAPÊS” W MIEJSCACH PUBLICZNYCH wydał szef policji p. Dr. Arthur Santos i czuwanie nad jego wykonaniem powierzył wszystkim urzędnikom policyjnym i podwładnym im organom. Wszyście osoby przyłapanie na puszczaniu tych bomb i „buscapês” mają być odprowadzone na policję centralną.

Parana.
WYKONYWAĆ ŚCIŚLE PRZEPISY SZKOLNE. Wobec zjawiających się coraz częściej w pismach brazylijskich (ostatnio w Paulo Frontim) ataków na szkoły polskie w Brazylii zalecamy naszym szkołom i towarzystwom, aby ściśle

wykonywały przepisy władz brazylijskich dotyczące nauki i wykładów w szkołach obcokrajowców, a więc i w polskich. — W ten tylko sposób uniknąć będą mogły szyszan, stosowanych przez brazylijskie władze szkolne, a spowodowane prawdopodobnie donosami niezadowolonych osób lub instytucji.

Santa Catharina.
JONTEK OBLECISWIAT, KORESPONDENT „LUDU”, NAPADA NA LUDZI I OBRAŻA KOLONISTÓW. Od jednego z naszych sympatyków w Itayopolis otrzymaliśmy następującej treści list:

Jakiś Jontek Obleciswiat, umieszczając w „Ludzie” korespondencję o odpuście, jaki się odbył w naszym kościele w dzień patrona naszej parafji, Sw. Stanisława, umieścił w niej oprócz wielu innych bzdurstw, także taki ustęp: „Przed kościołem grupki w sali i kawalerów z fajkami lub papierosami w zębach.

Kościół od północy nabit, ku przodowi coraz wolniejszy z niezajętym placem w rozpięciu krzyżowym. Widzę Artura Gosławskiego, niedawno ożenionego z kolonistką i t. d.”

Widocznie ten Jontek Obleciswiat, czy Staszek Łazik, bo to na jedno wychodzi, jest albo skofczone idjotą, albo nieuleczalnym hultajem. Bo co ma wspólnego naprzykład p. Artur Gosławski z wąsalami i kawalerami, którzy mają fajki lub papierosy w gębie, albo daczego to objaśnienie ubliżające żonie p. Gosławskiego: „niedawno ożeniony z kolonistką”. Cóż to kolonistka jest coś tak niskiego lub podłego, że się ją wytyka aż w gazecie? Ejj Staszku Łaziku czy tam Jontku Obleciswiacie, zdaje mi się, że ci nie chodzi o popanie „Ludu”, ale oszkalowanie poczciwych ludzi, którzy ci nic złego nie zrobili. Chodzi ci widocznie o sianie niezgod między nami. Gdybyś miał uczciwe zamiary, to byś się nie ukrywał z prawdziwym twem nazwiskiem. Ale strzeż się, bo gdy się o tobie i twojem prawdziwym nazwisku do wiemy, a o to nie trudno, to ci tak dudy skroimy, że ci się odniechce netylko obrażać nasze kobiety kolonistki, ale nawet wystawiania starych zużytych filmów polskich za drogie pieniądze.

Kolonista z Itayopolis.

GUBERNATOR KONDER MA USTĄPIĆ. Z Rio de Janeiro donoszą, że Dr. Adolfo Konder, gubernator stanu Sta. Catharina, praw-

Dobra okazja
Jest do sprzedania 12 alkie w dobrej ziemi w pobliżu linii kolejowej w miejscowości Thomaz Coelho przy stacji Araucaria. Jest 5 al. w su z herwą i pinjami. Cena przystępna.
Informacje na miejscu u p. Franciszka Wójcika.

dopodobnie we wrześniu br. rzeknie się swego wysokiego urzędu, aby mógł być wybrany senatorem federalnym, przy odnowieniu trzeciej części (terço) i objąć krzesło senatorskie zajmowane obecnie przez byłego gubernatora p. Perere Oliveira.

Gdyby tak się stało, to nie odibyłyby się wybory nowego gubernatora stanu, lecz urząd jego objąłby zgodnie z przepisami konstytucji, obecny wicegubernator Dr. Valmor Ribeiro.

BYŁY KRÓL SASKI FRYDERYK AUGUST przyjechał dn. 14 bm. hydroplanem atlantyckim, wysiadając w Florianopolis, wprędo do Itajahy i wkrótce potem odleciał stamtąd do Blumenau, aby zwiedzić to miasto i muncypjum.

GRUPA BANDYTÓW usiłowała w S. Bento napaść na miejscowe sklepy, czemu przeszkodził delegat policji. Przyszło do strzelaniny między nim i bandytami, podczas której został zabity jeden z bandytów.

F. kt ten wywołał groźby napaadu nowej grupy bandytów, przebywających w miejscowości Agudos, na granicy ze stanem Parana. — Wobec tego Szef policji stanowej wysłał do S. Bento oddział wojska stanowego, dla ochrony życia i mienia tamtejszych mieszkańców.

ZAMKNIĘCIE SZKOŁY POLSKIEJ W MUNICIPALIUM S. BENTO. W municypjum S. Bento została zamknięta szkoła polska. W kwestji tej interwenjował oficjalnie u gubernatora stanu Dra Kondera, p. Poseł Grabowski.

W odpowiedzi na pismo p. Posła, gubernator Konder oświadczył, że szkoła ta została zamknięta z powodu, że nie funkcjonowała stosownie do przepisów dekretu z dnia 4 maja 1918 i że oprócz tego istnieją w tej samej miejscowości dwie szkoły subwencjonowane przez rząd federalny. Nauczycielka polska, według oświadczenia pana gubernatora, mało uczyła z przedmiotów portugalskich, po pierwsze z braku dokładnej znajomości języka portugalskiego.

Historja lotów po- nad Atlantykiem.

Sukces, jaki ostatnio osiągnął samolot „Bremen”, jest ostatecznym zrealizowaniem 20 letnich wyzwań lotników różnych państw i narodowości w kierunku pokonania trudności, jakie występowały przy wszystkich dotychczasowych próbach przelotu przez Atlantyk z Europy do Ameryki.

Ze względu na znaczne zainteresowanie tymi lotami poniżej podajemy krótką ich historję w porządku chronologicznym.

ROK 1908.

W r. 1908 znany inżynier amerykański Wright powziął zamiar dokonania przelotu nad oceanem Atlantykiem z Ameryki do Europy, jednakże plan ten musiał porzucić ze względu na brak odpowiednich aparatów i motorów, które zostały udoskonalone dopiero w czasie wojny światowej.

ROK 1919.

Zaraz po zawarciu pokoju szeregi lotników wojskowych rozpoczęły próby nad dokonaniem lotu transoceanicznego.

Pierwszy startował porucznik amerykański Read, który opuścił Amerykę w dniu 15 maja i po 16 godzinach lotu wylądował na Azorach, skąd poleciał przez Lizbonę do Plymouth.

Powodzenie Reada zachęciło innych lotników. W trzy dni po nim startuje porucznik Hawker, którego aparat spadł jednak do morza i przypadkowo został uratowany przez parowiec.

Dnia 2 czerwca wystartował znowu Anglik kap. Alcock wraz z por. Brownem, zamierzając dotrzeć przez ocean do Irlandji. Lotnicy wznieśli się w St. Jean w Ameryce, a następnego dnia wylądowali w Clyden w Irlandji. Był to pierwszy przelot człowieka nad oceanem Atlantykiem, przyczem odległość 3000 km. lotnicy przebyli w niespełna 28 godzinach.

W dniu zaś 2 lipca tegoż roku wzniósł się w Szkocji sterowiec angielski R. 34 i wyruszył w kierunku Ameryki po 108 godzinach lotu zatrzymał się na Long Island a dnia 11 tegoż miesiąca rozpoczął powrotny lot do Anglii, gdzie wylądował dnia 13 lipca. Jest to jedyny dotychczas przelot nad Atlantykiem tym samym aparatem w obu kierunkach.

ROK 1922.

Po tych sukcesach nastąpiła trzyletnia przerwa i dopiero 30 marca 1922 r. czterej oficerowie portugalscy odbyli lot nad Atlantykiem, docierając w dniu 18 maja do Rio de Janeiro.

ROK 1924.

Po ponownej dwuletniej przerwie z Krikwall w półn. Irlandji wystartowali dwaj oficerowie amerykańscy i przelecieli nad Islandję i Grenlandję w dniu 2 września wylądowali w Indian Harbour, kończąc w ten sposób swój lot dokoła świata.

Dnia 12 października wzniósł się w Friedrichshafen sterowiec niemiecki Z. R. III, który według warunków traktatu pokojowego miał być wydany Ameryce i po trzydniowym locie wylądował w Landerhurst (St. Zjedn.)

ROK 1926.

W r. 1926 wystartowali do Ameryki południowej lotnicy hiszpańscy, którzy lot ten odbyli etapami w ciągu 3 dni.

ROK 1927.

W roku ub. zainteresowanie lotami transoceanicznymi doszło do niebywałego dotychczas napięcia.

W roku tym kończy przedewszystkiem swój raid z Genewy do Brazylii lotnik Barros, który latał bardzo krótkimi etapami. Efektywniejszy był lot Włocha

de Pinedo, który wyruszył ze swej ojczyzny do południowej i północnej Ameryki. Pinedo był pierwszym lotnikiem, który na aparacie powrócił do miejsca startu a więc dwukrotnie przeleciał ocean.

Podobny lot do Ameryki południowej przedsięwziął Portugalczyk Sarmiento de Beiras.

W kwietniu 1927 r. pojawiły się wiadomości o zamiarze przelotu ponad północnym Atlantykiem bez zatrzymania się. Jednakże pierwsze próby nietylko się nie powiodły, ale pociągnęły za sobą ofiary w ludziach.

Dnia 5 maja wystartował na aparacie typu Sikorski kap. Fonck, lecz w kilka chwil po starcie aparat spadł i spalił się. Fonck przypadkowo ocalał, ale trzej jego towarzysze podróży ponieśli śmierć w płomieniach.

Już przedtem, dnia 19 kwietnia daremnie próbował, startować kpt. Byrd.

Po nim startuje Amerykanin N. Davis, który z lotu swego nigdy już nie powrócił.

Była to pierwsza ofiara Atlantyku. Dalsze następowały w bardzo krótkich odstępach czasu.

Dnia 29 kwietnia lotnik brazylijski Parr w czasie lotu nad południowym Atlantykiem oraz Francuzi — S. Romain, Petit i Mounegress zginęli w falach morskich.

Największe jednak wrażenie w całym świecie cywilizowanym wywołała śmierć Francuzów — Nungessera i Collie, którzy wystartowali z Paryża w dniu 8 maja i przepadli bez wieści przypuszczalnie w okolicach Kanady.

Śmierć ich nie odstraszyła innych.

Dnia 20 maja startuje w Nowym Jorku młody Lindbergh i po 33 godzinach lotu ląduje w Paryżu.

Dnia 4 czerwca Chamberlin i Lewin wyruszają z Nowego Jorku do Berlina i po 43 godzinach lądują pod Eisleben, zdobywając w ten sposób rekord lotu na odległość, jednakże nie docierają do celu swej podróży.

Dnia 29 czerwca powtórnie startuje kap. Byrd i po niebezpiecznych przygodach wraz z 3 współpasażerami przysusowo ląduje u wybrzeży Francji.

Wskutek powyższych sukcesów zaczyna ucierać się zdanie, że lot nad oceanem należy już do rzeczy bardzo łatwych i we wszystkich państwach rozpoczynają się gorące przygotowania do zdobycia nowych rekordów.

Zdanie to okazało się jednak mylne i wszystkie loty, przygotowywane w najściślejszej tajemnicy — zakończyły się zupełnym fiaskiem.

Dnia 14 sierpnia odbywają się nieudane próby lotu dwóch samolotów niemieckich „Bremen” i „Europa”. Pierwszy aparat kierowany przez Loosego, Köhla i Hünenfelda, doleciał do wybrzeży angielskich i stamtąd powrócił. Drugi z Riesticem Edgarem i Knickebockerem zawrócił z okolic Hamburga.

Dnia 27 sierpnia Amerykanie Brook i Schlee wylecieli na „Chlubie Detroit” z Harbour Grace do Londynu, który miał być etapem w podróży tych lotników dokoła świata. Jednakże wskutek burz na oceanie. Spokojnym lotnicy powrócili z Tokio parowcem.

A teraz znów rozpoczyna się szereg katastrof.

Dnia 25 sierpnia wystartował w Brunswiku do lotu do Ameryki poł. Amerykanin Redfern i w drodze zaginął.

Dnia 31 sierpnia startuje w Uparon w Anglii do lotu do Kandy pułk. Minchin Hamilton i ks. Löwenstein. Obaj zginęli.

Dalej znów odbywają się loty nieudane, ponieważ aparaty powróciły z drogi: dwa amerykańskie, jeden francuski i jeden angielski.

Dnia 7 września wznieśli się w Ameryce w Old Orchard lotnicy Bertrand, Hill i Payne, pragnąc dolecieć do Rzymu, lecz w drodze prawdopodobnie spadli do morza i utonęli.

Dnia 13 sierpnia wylecieli z Harbour Grace do Londynu lotnicy Tully i Meedaff i po drodze zaginęli gdzieś bez śladu.

Dnia 16 września startują w Dublinie lotnicy Fitzmaurice (leciał obecnie na „Bremen”) i Mackintosh, jednak wskutek niekorzystnej pogody musieli zawrócić z nac oceanem.

Dnia 8 września powracają też Amerykanie Schiller i Wood.

W październiku znów zanotowano próby lotników memieckich, którzy usiłowali przelecieć przez Atlantyk na aparatach D 1220 i D 1240. Aparaty te po mniej lub więcej udanych lotach dostały się na wyspy Azorskie, gdzie jeden aparat rozbił się całkowicie a drugi został uszkodzony.

Po tym wypadku Niemcy oficjalnie rezygnują z przelotu nad Atlantykiem i nowe próby dokonywane są znów przez Francuzów Cortesa i Le Bria, którzy 10 października startują w Paryżu na aparacie Nungesser i Colli i kilku pięknymi etapami w dniu 20 października lądują w Buenos Aires.

W tym czasie rozpoczęły się znów loty kobiet, które zakończyły się dość tragicznie.

Pani Elderowa i kap. Haldeman zostali wyratowani z morza w pobliżu wysp Azorskich.

Dnia 11 października startuje pani Grayson w towarzystwie Schiltza i Goldboroug, jednakże lotnicy ci wkrótce przerywają lot i zawracają z drogi. Przy drugim locie, rozpoczętym w dniu 24 grudnia w czasie którego aparatem kierowała pani Grayson, wszyscy lotnicy zginęli.

ROK 1928.

W roku bież. pierwszymi ofiarami lotu nad oceanem byli Anglicy Hintchcliff oraz panna Machay. Startowali oni w dniu 13 marca i utonęli w morzu.

Dopiero Niemcom (Köhl, Hünenfeld i Irlandczyk Fitzmaurice) udało się po raz pierwszy przelecieć z Europy do Ameryki na aparacie „Bremen”.

Dotychczasowe loty nad Atlantykiem pochłonięły 24 ofiary, w tem 3 kobiety, a należy zaznaczyć, że loty te mają charakter wyłącznie propagandowy i sportowy, gdyż dzisiejsze motory nie są jeszcze tak doskonałe, aby mogły być użyte do systematycznej transoceanicznej komunikacji pasażerskiej lub pocztowej.

Jedyny w Brazylii Polski Skład Nasion

Witold Zagórowicz

Travessa Zacharias 50

Kurytyba — Parana

Z życia kolonii polskiej w Brazylii.

DO PANA

KONSTANTEGO LECHA

W numerze 19 „Wychodźcy” z dnia 6 maja 1928 r. czytamy:

M. J. Orzechowski w Cleveland, pełniący obowiązki prezesa komisji szkolnej pozostał następujące zarządzenie do nauczycielek (zakonnice) w szkołach parafjalnych:

„Szkoły polskie, utrzymywane groszem polskiego ludu, powinny dać dzieciom to, czego polscy rodzice słusznie się spodziewają i domagają, t. j. wykształcenia, jakie dają szkoły publiczne, powinny dać dziecku nadto wychowanie religijne i narodowe, a więc religii w języku polskim, znajomość literatury i historii polskiej, bo inaczej szkoły parafjalne nie mają racji bytu. Trzymajcie się więc programu szkół publicznych, w każdej klasie przynajmniej jedna godzina codziennie ma być poświęcona na wykład w języku polskim i to pół godziny na gramatykę polską, czytanie i historję polską. Podręczniki we wszystkich szkołach polskich djecezji clevelandzkiej mają być jednakowe”.

Tymczasem u nas w Paranie wielu szkołach pozostających na przykład pod nadzorem p. Konstantego Lecha, pobierającego sułte wynagrodzenie, na kolonjach czysto polskich nie uczą wcale po polsku.

Pytamy przeto, po co p. K. Lech jest tutaj i za co bierze pobory. Chyba nie za prowadzenie swych osobistych interesów wydawniczych!

Robienia interesów p. Lechowi nie szkodzą, niech je sobie robi, ale domagamy się, by spełniał obowiązki, które spełniać winien nie nasładując „arystokraty” Ostrowskiego.

„Zapomniał wót, Jak cielęciem był”.

Szłazak.

OD REDAKCJI. Umieszczamy powyższą korespondencję nie w celu dokuczenia komuś, ale jedynie aby spowodować kompetentne czynniki dla usunięcia zła w tej korespondencji wskazanego lub rzeczowego wyjaśnienia sprawy.

Z kolonji IVAHY

Szkoła Towarzyswa imienia Miłkoła Kopernika na kolonji Agua Parada nie jest dawno założoną. Rok temu nie było jeszcze tutaj nic, nie było towarzystwa, nie było szkoły. Dopiero dzięki panu Michałowi Sekule zostało zorganizowane Towarzystwo rolniczo-oświatowe, a przy niem szkoła.

A jednakże, chociaż niedawno to wszystko powstało, i nauka zaledwie sześć miesięcy się odbywa, ale widać owoce Towarzystwa jako też i szkoły.

Dnia 27 kwietnia 1928 r. zjechał do nas pan Michał Sekula instruktor oświatowy, który przeprowadził sam naukę w ciągu dwu dni i przekonał się, że praca, którą podjął nie poszła na marne. Następnie odbyło się zebranie nadzwyczajne Towarzystwa, na którym wygłosił p. Sekula odczyt o polskości i kolonji polskiej w Paranie. W dniu tym postanowiono świętować dzień Trzeciego Maja i urządzić obchód na cześć Konstytucji z r. 1791.

Z niecierpliwością oczekiwano dnia pamiętnego dla każdego Polaka. Bo chociaż my tutaj ukryci w lasach, daleko od ojczyznej ziemi, ale nie zapominamy nigdy, że Polska to ziemia naszych przodków, którzy walczyli nie tylko za swoją wolność ale i wolność drugich, że polacy nie byli zaborcami ani nie uciskali drugich.

I nareszcie nadszedł dzień oczekiwany. Dom Towarzystwa w dniu obchodu jako i szkoła przybrała strój prawdziwej polskiej szkoły a ponad nią powiewały sztandary Polski i Brazylii.

Te dwa sztandary, z których pierwszy został wywalczony krwią i orzechem, powiewały tak dumnie i zgodnie, jak by ich jedna miłość braterska łączyła. Bo dla nas dzień Trzeciego Maja to dzień wolności praw, a dla Brazylii dzień niepodległości, to dzień wolności.

I oto już o godzinie 9 rano przyjechał do nas ksiądz Porzycki z parafji Calmon, który odprawił mszę świętą i powiedział piękne kazanie, które by można nazwać odczytem. Bo ksiądz polski kocha polskość, ksiądz polak kocha to co piękne i szlachetne, widzi i czuje naszą dolę i pragnie ją poprawić.

Następnie zabrał głos p. prezes Bienias, który przemawiał o znaczeniu i dniu 3 go maja i konstytucji. Odczyt o Konstytucji wygłosił nauczyciel naszej szkoły L. Chachuła.

Po odczycie i uroczystości obchodu dzieci szkolne deklamowały piękne wiersze o Polsce, za co ich oklaskami hojnie wynagradzano. W. ksiądz Porzycki pozostał z nami parę godzin jeszcze i spędził czas wesoło przy gawędzie i śpiewie, za co mu serdecznie dziękujemy.

A chociaż nas nazywają maso- nami, my czujemy się być polakami i kochamy to, czego nas uczyli nasi rodzice, to czego nas uczy historia, kochamy co prowadziło naszych bohaterów pod Grunwald, Warnę i Wiedeń.

Obecny.

RIO GRANDE DO SUL, Erechim

Colonia Rio Castilho.

Szanowna Redakcjo „Gazety Polskiej”. Niniejszem usilnie proszę o umieszczenie tych słów kilku w swem tak poczytnym piśmie:

Uplłynęło lat 6 od czasu wybudowania w naszej kolonji polskiej kaplicy pod wezwaniem św. Stanisława, Biskupa męczennika. Ciała gmina liczy dotychczas 34 członków. — Dawniej, gdy ani listny polskiego księdza w naszej parafji Erechimskiej, w osobie ks. Pawła, to często nas odwiedzał, przynosząc nam ukojenie przez spowiedź i komunię św. Teraz z powodu braku stałego polskiego dusz pastora w naszej parafji, co roku, bywa zapraszany polski ksiądz, albo z braku tegoż taki, któryby w polskim języku mógł przygotować do godnego przystąpienia do Sakramentów św. Jakoż i obecnie zezwoleniem ks. proboszcza z Erechim (który dla nas polaków jest bardzo przychylny) został zaproponowany do naszej kaplicy Czciogodny ks. Cyryl Stroka. Przy pięknej i upragnionej pogodzie przybył dnia 4 maja br. po południu czciogodny kaplan, po trzydniowym pobycie na stacji Capo-Ere i pozostał u nas do 7 maja. Odgłos modźdierzzy zwiastował nam tę wesołą i zarazem upragnioną nowinę.

Następnego już dnia wczesnym rankiem tłumy ludu ciągnęły z blizszych i dalszych okolic, garnąc się licznie do spowiedzi. Bo, mimo pobytu czciogodnego księdza w Capo-Ere, nie wszyscy tam mieszkający mogli przystąpić do spowiedzi i komunii św. z powodu długotrwałych deszczów.

W pierwszym zaraz dniu mnóstwo ludu przystąpiło do spowiedzi przed mszą św., to też msza św. była celebrowana znacznie później niż zazwyczaj a że pogoda sprzyjała, więc kaplica z trudem mogła pomieścić wszystkich. Po południu przybył do kaplicy z dziećmi nauczyciel p. Kazimierz Wąsowski (dzieci uczęszcza do szkoły 29) na katechizm i naukę religii. Odbył się krótki egzamin z katechizmu, poczem zaczęło się nabożeństwo majowe ku czci M. Boskiej, po którego ukończeniu czciogodny dusz pastarz rozpoczął słuchać spowiedzi, a że ludzi było do spowiedzi dużo więc się to przeciągnęło do późnej nocy. Podczas nabożeństwa p. nauczyciel z dziećmi odśpiewał „Hymn Stowarzyszenia Chrześcijańskich”.

Wielka kolonizacja i parcelacja nie- leżeli chciecie kupić ziemi dobrej do uprawy urodzajnej i dobrego walu (herbaty) i z pinjorami udawajcie się do nizej podpisanego urzędnika przy Kolonizacji Urzędu Federalnego w Brazylii. Ma do sprzedania wielki obszar ziemi pierwszorzędnej klasy w P i innych. Ziemię sprzedaje po możliwie najniższej cenie. Jedyny i cała spraw kolonizacyjnych i parcelacji ziemi.

Zgłaszajcie się z zakupnem i o prawdziwe informacje na adre-
s: Albo:

Emprez J. O. Esteves

Colonizador M. J. Babirecki

Ecsript. Dorizon — Parana

Colonizador M. J. Babirecki

Cachoeirinha — Parana

WYSI rozwinięte, wzmocnione i upięknione. Rosyjską Dr. G. Ricabala. Jedyny środek, który w przeciągu dwóch miesięcy zapewni rozwój i jedność piersi, bez szkody dla skóry.

Zobaczcie świadectwa i uznania, które się znajdują przy pudełku. Do nabycia we wszystkich pierwszorzędnych aptekach, drogeriach i perfumerjach w Brazylii.

Do wiadomości: Cena jednego pudełka 12\$000, poczta—polecenie 15\$000.

Zamówienia skierować należy do de Carvalho, głównego agenta w Rio de Janeiro—Caixa postal N. 1742

Następnego zaś dnia t.j. w niedzielę, kto mógł wczesnym rano przystąpił do spowiedzi.

W tym dniu czcigodny kapłan celebrował 2 msze św., pierwszą o ósmej godzinie, po której słuchał jeszcze spowiedzi, bo chociaż był już czas do celebrowania 2 giej mszy św., to jednak wzorowy duszpasterz nie chciał pozbawić sposobności wyspowiadania się tych, którzy byli przygotowani do przyjęcia komunii św. Dlatego też drugą mszę św. odprawił nieco później, poczem wygłosił kazanie, związane z intencją drugiej mszy św., zaklaniał i prosił obecnych na miłość Bożą, aby unikali okazji do pijaństwa, a samo zaś pijaństwo porzucili, nigdy nie powracając do niego, bo żaden wróg tyle spustoszenia i tyle życ ludzkich nie zabiera, co ta przeklęta gorzałka, która nie tylko pochłania tyle pieniędzy, ale także szkodzi zdrowiu, co potwierdza każdy sumienny lekarz. Mąż, który pije, zabiera ostatnią prozę ciężko zapracowany żonie i dzieciom, przez co traci szczęśliwość wieczną, a poza tem przynosi niesławę sobie i całemu narodowi, bo obce narodowości wskazują nas potem palcami i powiadają, że Polacy widzą całe swoje szczęście w wódce i w niej też pieniądze topią.

Potem mówił nam Wny kazanie, abymy się wystrzegali takich pism i książek gorszących, które i pomiędzy naszym narodem bardzo wiele się takich znajduje, których złe pisma i książki zaproważają na bezdroża.

Po kazaniu ksiądz oświadczył nam, że obecny kościelny prosi o zwolnienie go od tej służby i aby z tego powodu wybrać nowy zarząd, gdyż stary już pracuje 6 lat w tej dobrej kaplicy.

Po południu, jak i dnia poprzedniego, odbył się egzamin z katechizmu-dziatwy szkolnej, a potem nabożeństwo majowe, po którym Wny ks. wygłosił znowu dłuższe kazanie o Dziesięciro Przykazaniach Bożych i zachęcał wszystkich, aby do tych przykazań zastosowali i prowadzili swe życie.

Po majowym nabożeństwie wyspowiadał Wny ksiądz tych, którzy mieli nazajutrz przystąpić do komunii św.

Na drugi dzień tj. dnia 8 maja o godz. 8 ej rano celebrował Czciogodny kapłan mszę św. ku czci świętego Stanisława, Biskupa, podczas której wygłosił kazanie okolicznościowe i wyraził swą radość z powodu, że tak wiele ludu polskiego przystąpiło do spowiedzi i Stolu Pańskiego. Zachęcał młodzież, żeby uczyła się śpiewu kościelnego, aby, gdy braknie starszych, mogła w dalszym ciągu odprawiać nabożeństwa i śpiewać pieśni staropolskie. Radził także, aby ludzie tu osiedleni stąd nie wychodzili w inne strony i bory na zdziwienie i nie psuli przez to tę piękną kolonię, jaką tu posiadają.

Wreszcie poruszył sprawę wyboru nowego komitetu radzącego, który ma się zająć o sprawy kolonii, aby każda część kolonii miała na takiego komitetu, który będzie się wedle przykazań Bożych, bo tylko takiemu komitetowi i jej rozwój na sercu

będzie leżał. Po wyjściu z kaplicy przystąpiono do wyborów według zalecenia księdza tj. za pomocą tajnego głosowania.

W skład nowego Zarządu weszli następujący obywatele: Jan Braciak, Jan Gempka, Walenty Szalyga, pierwszy jako dawniejszy 6-cioletni skarbnik cmentarny, podług praw statutu objął dwa urzędy. Drugim członkiem komitetu został wybrany ponownie Jan Gempka jako pierwszy doradca, drugim doradcą wybrano Walentego Szalygę. Po dokonaniu wyboru udano się do szkoły, gdzie Wny ksiądz Paweł zatwierdził wybór w imieniu ks. proboszcza z Biechym, poczem życzył nowemu zarządowi jak najowoenniejszej pracy. Gdy dochodziły 3 kwadrans na 11-tą pożegnał się z nami i odjechał do stacji Capu-Ere, aby o godz. 12 w południe wsiąść do pociągu i objeżdżać inne liczne kolonie polskie.

Pożegnaliśmy go z szczerym żalem, wdzięczni za pokrzepienie ducha i serc naszych.

Jan Szalyga.

Wdzięczność i sprawiedliwość Pomadzie „Minancora“

Sz. Pan Aptekarz Eduardo A. Goncalves w mieście

Miałbym wyrzut sumienia gdybym nie ogłosił publicznie wdzięczności, jaką winien jestem Szan. Panu za jego wielki wynalazek. Ogłosić publicznie wartość lekarstw takich jak pańska „Formada Minancora“ jest obowiązkiem Ludzkości. Miałem po całym ciele mrostwo pryszczów i plamek, które mi okrutnie dokuczaly i wyleczyłem je resztką pańskiej świętej „Minancory“, która mi pozostała we flasce po wyleczeniu starych liszaw. — Przepuszczając, że będzie pożytecznym dla wielu ludzi to wyrażenie mojej wdzięczności, upoważniam Sz. Pana, aby z niego zrobił użytek, jaki za stosowny uzna.

Joinville, 5 marca 1915
Leopoldina Goncalves de Amaral.

Troskliwym rodzicom do wiadomości

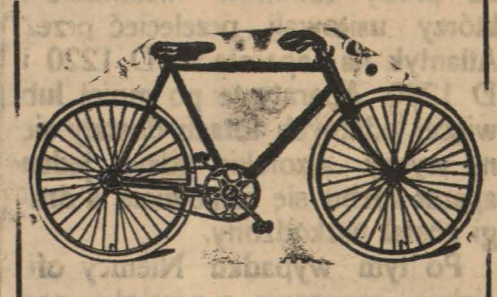
Wasze szczęście zależy od waszych dzieci, szczęście ich zależy od zdrowia, zaś zdrowie będą miały wasze dzieci, jeżeli im dawać będziecie co 3 miesiące jeden stoik lekarstwa

Lobriqueira „Minancora“ niema równego mu lekarstwa. Jedno dziecko 11 miesięczne straciło 543!!! „obaków“, co poświadczyło 6 osób wiarogodnych z Itaperi, w muniycypjum S. Francisca do Sul jest niem-córeczka Karola J. Neurembergera tamt. pro-

esor. Lekarstwo to ma 4 numery jakości, zależnie od wieku. Każdy stoik stanowi jedną dawkę. Nie potrzebuje środków przeciwszczepających, ani diety po rozwolnieniu. Jest do sprzedania we wszystkich sklepach, drogerjach i dobrych aptekach. Sprzedający otrzymują dyskont (rabat) w aptece „Minancora w Joinville“

Wielki Kalendarz Uniwersalny na rok 1928

Z licznymi kolorowymi obrazkami i dodatkami. 7\$000 (przesyłką) Tylko kilka jeszcze egzemplarzy Wysła „GAZETA POLSKA“ —Kurytyba Caixa postal B.

CASA INDIAN

Poszukajcie „Prosdocimo“ w Casa Indian jeżeli chcecie nabyć dobry rower. Posiada na składzie wszelkie części składowe i dodatki Kurytyba rua Barao do Serro Azul 3 Parana

Pilne Ze względu na zdrowie jest do sprzedania SKLEP „SECCOS E MOLHADOS“ z dobrze urządzonej piekarnią i dobrym domem mieszkalnym dla rodziny. Informacje otrzymać można przy Avenidzie 7 Setembro 108 w Kurytybie.

Stująca Potrzebuje się jednej dobrej służącej przy ulicy Dr. Muricy, 137 Placi się dobrze.

Hadschi Abul Abbas

Pobożny muzułmański pielgrzym, który z przyczyn rytuałem wymaganych odbył pielgrzymkę do grobu Proroka dostąpił zaszczytnego tytułu Hadschi. Aby to wiedzieć, nie trzeba być ani badaczem języków lub religij, ani nawet używać Lexikonu. Każdy, kto w swej młodości czytał Karola May, tego podróżnika tak ulubionego ma jasno w pamięci walecznego, choć małego „Szeika Haddediku z wielkiego rodu Shammarów? Czytając z zainteresowaniem o przygodach małego bohatera z przerwaniem czytamy początki tej okropnej plagii jaką jest katar, który nam psuje całą przyjemność. Najlepiej wtedy zażyć Bayera proszek na katar „Oxan“, który w tej chwili usunie tę przyczynę—pozwalaając oddać się z powrotem miłej lekturze

Sadzonki drzew owocowych

Z powodu odpowiedniej obecności do sadzenia pory polecam mój wielki zbiór sadzonek drzew owocowych w najlepszym gatunku, jako też sadzonki drzew dla cienia, róż, cebuli kwiatowej etc. Wszystkie sadzonki są zdrowe. Wkrótce wydzie nowy katalog który na życzenie wysył bezpłatnie.

Loja Flora Curitybana

WILLY CREMER. ADRES TELEGR. „FLORA“ — RUA QUINZE DE NOVEMBRO 77. Największy i najlepiej urządzony zakład ogrodniczy w całej Paranie

GOSPODARZE !

Kupujcie Wasze maszyny i narzędzia rolnicze w domu, który się specjalnie tym zajmuje i który sprzedaje pierwszorzędne gatunki po cenach przystępnych! Wielki wybór części składowych.

Ażeby nie tracić pieniędzy i czasu, udawajcie się wprost do domu handlowego

CASA HACKBADI
Kurytyba. Rua 15 de Novembro 96. Caixa p.420

ELEGANCKIE, MOCNE I TANIĘ **OBUWIE** W NAJWIĘKSZYM WYBORZE OTRZYMA SIĘ TYLKO W **CASA CLOBO**

KURYTYBA — ul. Jose Bonifacio 12

Francuskie kompanje okrętowe **CHARGEURS REUNIS & SUD ATLANTIQUE**

Luksusowa obsługa portów europejskich (5 odjazdów miesięcznie)

Sprzedaz biletów bezpośrednio do Polski (do Warszawy, Krakowa, Lwowa, Tarnopola, Brześcia itd.)
Sprzedaz biletów ze wszystkich miast w Polsce (tak zwanych biety chamada)

o informacje prosimy zwracać się w języku polskim lub portugalsku

Przedstawiciela kompanji p. **Theophilo G. Vidal**
60 rua Sao Francisco, Curityba PODAGENCI:

Paraguassu: Franc. Pasternak	Iraty: Ludwik Hawryluk
S. Matheus: Ks. Fr. Zdziebło	Prudentopolis: Jan Sklenicz
Fluviopolis: J. Zawadzki e Cia	P. Grossa: Wład. Bukowski
Rio Claro: Władysław Kasprzak	Marechal Mallet: Głuszczynski

BOLE NERWOWE

choćby były one najdokuczliwsze, usuwa się one w najkrótszym czasie przez użycie

ASPIRINA

Ten idealny środek nie tylko usmiezcza wszelkie bóle, ale nie działa szkodliwie na serce i nerki.

Aby uniknąć naśladownictw, należy zwracać uwagę na to, aby każda tabletką, tubką „Envelope“ i „Disco“ posiadała

KRZYŻ BAYERA

CASA FAVORITA
R. Hatschbach Irmão & Cia
Kurytyba — Caixa postal 2 — Centrala: Rua Riachuelo Nr. 50
Filja: Rua Dr. Muricy Nr. 97

Obuwia marki „Favorita“ są niedoścignione w trwałości i stylu.

Błogosławiony przez Boga

Oświadczam niniejszej, że moja żona, Franciszka Lobão cierpiąca na okrutny reumatyzm, tak że nie mogła ani kroku zrobić, ani spełnić swoich obowiązków domowych. Żył tak dręczona przez 3 lata, pod opieką lekarzy, używając bez skutku żadnego lekarstwa, które jej przepisywali.

Stracony już prawie nadzieję, aby moja żona mogła się wyleczyć z tego reumatyzmu, poradziłem jej, aby zaczęła używać „Galenogal” i wielkie to lekarstwo, błogosławione przez Boga, nie tylko dało jej natychmiastową ulgę i polepszenie, ale przywróciło jej zupełne zdrowie po użyciu niezapelnem czterech flaszek.

Dzisiaj moja żona jest zupełnie zdrowa, znacznie utyli i nie przestaje błogosławić tego lekarstwa jedynego, które ją uwolniło od dręczącej ją choroby.

Pelotas, Rio Gr. do Sul. — Francisco da Costa Lobão

(firma legalizowana)

Przy reumatyzmie, jako lekarstwo odświeżające i wzmacniające krew — używać „Galenogal” Trijunt jest p. woy. 3. P.

DR. CARLOS HELLER

Praktykował w hamburskich, wiedeńskich i paryskich szpitalach.
Praktyka ogólna.
Leczy specjalnie choroby skórne, we neryczne, pęcherza i włosów, Kłuska dla dzieci.
Leczenie szkodliwymi promieniami Diatermia Konsultorium i rezjendja:
Rua 15 de Novembro 5. Przyjmuje od 10 do 12 i od 3 do 5. W poniedziałki, środy piątki wieczorem od 8 o 9).

STANISŁAW PROKOPIAK

Dom Handlowy „PORTAO”
pod numerem 171 (blisko nowego kościoła)
Skład bogato zaopatrzony w towary kolonialne, materiały, żelazniwa, naczynia porcelanowe, drobiazgi i t. d. Kupuje i sprzedaje produkty rolne.
CENY UMIAKROWANE
Prosi Szan. Rodaków o odwiedzenie i przekonanie się, że ma towary d. bre po najniższych cenach.

Na raty.

3 tysiące alkrów.
Sprzedajemy ziemię na kolonii „Cerrado das Cincas” oddalonej o 12 km. od stacji Cachoeirinha z drogą automobilową do Jaguarihyva, gdzie jest zbytek na wszelkie produkty. Jedyna okoliczność na północy Parany wolna od malarji i nadająca się pod uprawę pszenicy i żyta. Prosimy pisać po informację na adres taki: Estevam Barański Jaguarihyva Parana.

Porady lekarskie darmo

Każda osoba może otrzymać wskazówki do leczenia swej choroby. W tym celu należy wysłać czytelny adres w kopercie z marką i wyjaśnieniem symptomów swej choroby, wieku, zatrudnienia i dotychczasowego leczenia — pod adresem: Caixa Postal Nro 2398 „Medico”, Rio de Janeiro

Drzewek owocowych, wszystkich rodzaj z odmian, wypróbowanych w Paranie, można nabyć po cenach przystępnych. Szczepki od 1 do 2 lat od Michała Gryczaka w Marechal Mallet — Parana w miesiącach czerwc, lipcu i sieroniu

Mam do sprzedania 13 alkrów ziemi z zabudowaniem, przy drodze do Lasy. Oddalenie 2 kilometry od willi Kontenda a od stacji Guajuvira godzinie wozem Ziemia mało przeczona, same kapoetry i las, w muncyppjum Araukarji: kto by chciał kupić niech się zgosi do Piotra Bećsaka w Kontendzie.

Dobroć proszku do pieczenia „TELL” jest stale udo-wadniany

Wapno pożywne „Cura”.

W Brazylii jest pokarm bardzo ubogi w składniki soli wapiennych. Wobec tego zwierzęta, szczególnie domowe, źle się chowają i rozwijają. Gdy się da zwierzętom potrzebne sole wapienne, to już po krótkim czasie sprószają się i u nich powiększenie apetytu i doskonaly rozrost ciała. Zdrowie ich staje się lepszym, a przy regularnem dodawaniu do paszy soli wapiennych także rozwój kości ich jest przyspieszony. U młodych zwierząt zauważyć można wielką różnicę między temi, które są karmione solami wapiennymi a zwierzętami, które tych soli nie otrzymują. Doświadczyc tego można na zwierzynie każdego rodzaju. Właściciel koni wyścigowych osiągnąć może lepsze rezultaty, jeżeli swoim koniom już od młodych lat dodawać będzie do paszy wapiennych soli. To samo stosuje się do sprzedawców mleka jak i wogóle do każdego gospodarza i hodowcy bydła, którzy chcą mieć jak największe korzyści z swego bydła. Nawet niedoświadczony człowiek może się w krótkim czasie przekonać o wartości tych podstawowych substancji.

Mając tak doskonale i dobrze preparowane wapno pożywne, jakim jest „Cura” łatwo jest wychować silne i zdrowe zwierzęta. Preparat ten wytwarzany jest w Blumenau, w Laboratorjum chemicznym „Cura”. Fabryka ta gwarantuje, że do wyrobu nie używa żadnych szkodliwych domieszek, jak np. arsenik, który można często znaleźć w preparatach tego rodzaju. Marka „Cura” gwarantuje pod każdym względem swą czystość i pewność. Po licznych doświadczeniach i próbach mogą ten doskonale i tani środek każdemu polecić.

Lucho Schuhmacher, Weterynarz

Jedynę zastępcstwo: Agenci Santa Cruz, Curitiba, Rua Barão do Rio Branco 542 - (30). Próbki każdego czasu za darmo do nabycia

Ze szponów śmierci

Są fakty, które nie powinny być zamilczane, ponieważ poza wielką niewdzięcznością dla preparatu, który go uratował ze szponów pewnej śmierci, chory ma obowiązek moralny nie utrzymywać doświadczenia prawie cudownego, z którego wiele innych osób może uzyskać wielkie dobrodziejstwo co do zachowania życia i odzyskania zdrowia.

Znajdowałem się w warunkach zdrowia więcej jak oplakanych, byłem prawie suchotnikiem, nie mogącym pracować, mającym ciężką febrę, kaszel, cierpiącym na brak apetytu, dochodzący do obrzydzenia jedzenia, gdy jeden z moich towarzyszy dał mi w prezencie pański błogosławiony Peitoral de Angico Pelotense.

Z użyciem tego preparatu wszystkie symptomy zaczęły zniknąć i dziś czuję się zupełnie zdrowym i wyleczonym, i mogę pracować na utrzymanie mej rodziny. Dla tego piszę to moje świadectwo, aby ono mogło poinformować tych, którzy podobnie jak ja, są chorzy, że mogą nim się wyleczyć, odzyskać zdrowie i żyć. Jeszcze raz! Niech żyje Peitoral de Angico Pelotense który uratował mi życie!

Pedro José da Silva

Swiadek Roque Cosenza

Horacio V. da Cunha

Potwierdzam powyższe świadectwo Dr. E. L. Ferreira de Araujo

(firma legalizowana)

Pozwolenie Nr. 511 z 26 marca 1906

Skład główny: DROGARIA SEQUEIRA — PELOTAS

Do nabycia w następujących drogerjach W Kurytybie: Drogerje Sigel Etzel, Minerva, Andre de Barros etc, w Florianopolis: Hoepke Irmão, Rauino Horn, Rodolpho Pinto da Luz, Jose Christovam de Oliveira, w Joinville: Henrique Jordan, etc, w Parana: Alberto Veiga Cis etc.

ODZYSKAŁ ZDROWIE PO UŻYCIU 4 FLASZEK GALENOGALU

P. Juvenal Canfilb, właściciel bufetu kolejowego na stacji Ezebanego w muncyppjum Erechim, w stanie Rio Grande do Sul pisze nam co następuje: „Pozwalam sobie napisać tych kilka słów podziękowania, z powodu odzyskania zdrowia przez użycie pańskiego potężnego lekarstwa czyszczącego krew „Galenogalu”.

Od dłuższego czasu czułem się chorym i osłabionym; używałem wiele lekarstw z rozmaitych aptek, jednak bez najmniejszego rezultatu. — Za poradą jednego z przyjaciół zacząłem używać „Galenogalu” i po użyciu 4 flaszek za ledwie wyzdrowiałem zupełnie i przybyło mnie 11 kilogr. Jem i śpię dobrze i mam wielką chęć do pracy! Jednym słowem odzyskałem zdrowie, czego się już wcale nie spodziewałem. Dlatego moim przyjaciołom chorym poradziłem, aby bez straty czasu zaczęli używać tego świętego lekarstwa „GALENOGALU”.

Erebango, Rio Grande do Sul, 24 listopada 1926 — Juvenal Canfilb

(firma legalizowana)

GALENOGAL, to życie — bo czyści krew i usuwa zarodki choroby z ciała. Czysta krew daje się, życie i radość. Używając tego potężnego lekarstwa czyszczącego krew. będziecie szczęśliwi. Każda flaszka „GALENOGALU” to istnienie to życie.

GALENOGAL jest jedynym lekarstwem czyszczącym krew, które zostało uznane jako preparat naukowy, i nagrodzone Dyplomem Honorowym na Wystawie Centenaria, czego nie doznał żaden inny podobny mu preparat. Rio Grande do Sul

„GALENOGAL” można nabyć we wszystkich aptekach i drogerjach w Brazylii i w republikach południowo-amerykańskich. W Kurytybie nabyć go można w drogerjach: Suissa i Minerva.

Nr. 13 Aps/c Zatwierdz. D. N. S. P. — Nr. 212

Jeżeli już nic nie pomogło!

Pomoże „Cudowna Maść” — Springera polecana przez najlepszych lekarzy na ropne rany, liszaje, spłaknącą skórę, zapalone i stwardniałe parsi karmięcych kobet, ukąszenia jadowitych owadów, rany powstałe z drzazek kolców itd. Leczy zastarzałe rany z ukąszeń żmij lub z podobnych przyczyn powstałych. Znakomity środek na wyrzuty skórne, furunkuly i karbunkuly. Zewczasu uayta usuwa zakazanie krwi. Specjalnie leczy zastarzałe rany na nogach jak świadczą liczne świadectwa i sposób użycia załączony do każdej flaszeczki.

„Maść Cudowna” — Springera jest wszędzie do nabycia. W Porto Alegre zawsze na składzie we wszystkich drogerjach, aptekach „Sanitas” i „Indio”.

Zastępcą w Pelotas: Leopold Heidrich — rna General Ozorio 878 Zastępcą w Kurytybie: Drogerja „Minerwa” i filje w Joinville i Ponta Grossa Za nadesłaniem 40\$000 w liście wartościowym wraz z dokładnem podaniem adresu przesyła 1 tuzin puszek „Cudownej Maści” do jakiegokolwiek stacji kolejowej w Brazylii FABRYKANT

Eduardo Springer—Novo Hamburgo — Rio Gr. do Sul

BÓL W PIERSI
REUMATYZM
BÓL ZĘBÓW
NEURALGJA
Ciężce brzuszne
UDERZENIA
BÓL USZÓW
SWIEŻE RANY

**BALSAM
Santa Helena**

Do nabycia we wszystkich aptekach

Jedyni zastępcy:
F. DA SILVA
NEVES & CIA
Rua
Buenos Ayres 273
RIO DE JANEIRO
Do nabycia
w wszystkich
aptekach

SZEWIECTWO „CENTRAL”

poleca w wielkim wyborze
— obuwie —
doskonale i mocne zrobione dla
panów, pań i dzieci po cenach
jaknajniższych.

MIGUEL SIMAO ATAB

Kurytyba — Travessa Zacharias N. 1
blisko polskiego składu nasion p. Nikodema.

DO DOLONJI POLSKIEJ!

Stosunki Handlowe Bankowe między Polską a Brazylią. — Przesyłkę pieniędzy skuteczniejszą się najlepiej przez

Bank Francusko - Włoski

Rua 15 de Novembro — Róg 1 de Março — Curitiba
Parana

Przesyłki pieniędzy do Polski wykonuje tylko Bank francusko-Włoski, podejmuje się dostarczać kupcom informacji, otwiera kredyty zwykle za poświadczeniem lub na podstawie dokumentów na rachunek importujących towary lub eksportujących.

Bank Francusko Włoski załatwia sprawy pewnym i szybkim sposobem, załatwi kupna i sprzedaż, przechowuje i zarządza papierami wartościowymi, przyjmuje pieniądze w depozyt na bardzo dogodnych warunkach.

Filje, Agencje i korespondenci tego Banku są rozsiani po całym świecie.

»A Propagandista» — 1959

NOWE KOLONJE

przy stacji Perdizes (dawniej Rio das Pedras) linia kolejowa
Sao Paulo-Rio Grande

1) Gwarantowana, pewna ziemia, bezpośrednio złączona ze stacją i koleją. Absolutnie pewne tytuły własności otrzyma każdy kupujący zaraz po wypłaceniu ceny kupna.
2) 700 metrów ponad poziom morza, dlatego najlepszy klimat w południowej Brazylii. Absolutnie wolny od moskitów i innych utrapień. Febra zupełnie wykluczona.
3) Udają się nadzwyczaj dobrze: kartofle, tytoń, alfafa, kukurydza i fasola. Specjalność: Pszczelnictwo. Pomimo wysokiego położenia udają się także pomarańcze, mimozy, trzcina cukrowa i t. d.
4) Korzystna okazja dla osiedlenia się rzemieślników na różnych miejscach miasteczka. Młyny i tartaki już istnieją.
5) Cena za kolonję (24 hektary) wynosi od 3:000\$000 do 4:000\$000. Wpłaca się 20 procent zaraz, 30 proc. po 3 miesiącach a reszta po upływie roku.
6) Bilet kolejowy do stacji Perdizes kosztuje:

Z Borto Uniao	14\$900	Z Sao Bento	31\$300
„ Rio Negro	28\$500	„ Sao Francisco	35\$500
„ Hany	32\$700	„ Ponta Grossy	29\$400
„ Joinville	34\$500	„ Kurytyby	34\$000

Kto ma zamiar osiedlić się na naszych pięknych nowych kolonjach, niech przyjedzie i obejrzy je. Przy przybyciu każdego pociągu jest nasz zastępca Henryk Goldbach zawsze na dworcu.
Dalsze informacje: Jose Petri, dyrektor Estação Perdizes—S. Catharina.

NIEZALEZNY „KURJER POLSKI” w Argentynie

Pismo tygodniowe, krytyczno-społeczno-apolityczne Prenumerata roczna: 7 pesów argentyńskich.

Adres:
Buenos Aires
c. San Martin 615, tub Casilla de Correo 1926

Czytajcie i rozpowszechniajcie
„GAZETĘ POLSKĄ”

ELIKSIR "OGUEIRA"

Jak używany skutecznie w następujących chorobach:

- skrofuty
- hubony
- zapalenie macicy
- cieczenie z uszów
- wytwórza fistułę
- raka syfilistycznego
- pryszczki
- białe upławy
- wrzoły i narośle
- swierzb
- reumatyzm
- plamy skórne
- niedomagania wątroby
- bóle w pierśsiach
- narośle na kościach
- pulsowanie tętnic
- i wogóle wszystkie choroby pochodzące ze krwi.

Wielce skuteczny środek oczyszczający krew!

Dr. Alipio de Campos

Lekarz i Chirurg-Dentysta
Kurytyba
Praça Cel. Eneas N. 7 I
Godziny przyjęć:
od 2 do 5 po południu

Dominik Kuccki

Polski zakład krawiecki przy ul. Dr. Muricy Nr. 61
Wielki wybór materiałów na ubranie.
Szywanie wykonuje się w razie potrzeby w 24 godziny.
Robota gwarantowana
CENY NISKIE.

Fabryka cukierków

RUBORA
Cezefa. Kuli
Fabryka cukierków w najlepszych gatunkach i karmel omknięto w papier celofanowy we wszystkich odmianach.
Ul. Martin Affonso N. 100
Kurytyba Parana—Brazil

Casa Baitshman

Mauricio & Irmao
Kurytyba
Praça Zacharias Nr. 12
poleca
MEBLE WSZELKIEGO RODZAJU
z własnej fabryki
jako to bufety, stoły, krzesła, łóżka, materace i t. d.
po cenach najniższych

ADWOKACI

Dr. Francisco E. de Azevedo
Macedo
JAN GRABSKI
Rua Marechal Floriano Peixoto N. 33
KURYTYBA
Dr. JAMES PORTUGAL MACEDO,
MICHEL MATTAR
Praça Floriano Peixoto Nr. 63
PONTA GROSSA

Tedeschini & Irmaos

Fabryka ciast pożywnych, faby kukurydzianej i kawy mielonej.
Wielki młyn do maki żytniej.
Aven. 7 de Setembro 242-245

Jacek Dromlewicz

Lekarz-Dentysta.
Opisy sztuczne z podniebieniem i bez zębów i kauszuka. Plombowanie i wyjmowanie zębów bez bólu.
Robota pierwszorzędna Ceny przystępne.
Ul. Riachuelo n. 8, w Kurytybie

ZA DABMO

Wszystkim, którzy cierpią na choroby płuc jak bronchit, astmę, uciążliwy kaszel, chroniczny, katar, grype lub osłabienie płuca udzielam za darmo lekarstwa, które ich wyleczy w kilku dniach. Nadesłajcie swój adres do Marji G. de Andrade, Travessa do Quartel 9, Curitiba (Gidade)

Cudowna maść

"Springera"
Ten środek zawiodły tańsze, ponieważ doskonale przy wszystkich wrzodach, okaleczeniach i oparzeniach.
Ważne budowniczo i detalicznie
Minerva
Ważna apteka
Kurytyba — Praça Tiradentes, 57

Casa de Saude »Sao Francisco«

Dom Zdrowia -- Klinika prywatna

Dr. Jorge Meyer Filho

Kurytyba, Ulica São Francisco 25

Na nowo urządzona, nowoczesna klinika. — Największa czystość.
Uprzejma obsługa. — Ceny przystępne.
Nowoczesny aparat Roentgena. — Diatermia. — Sztuczna ultra fioletowe promieniowanie słoneczne. — Zystoskopia i t. d.

Specjalność: Operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach, zastosowanie sztucznego pneumothora przy osobach cierpiących na płuca.

GODZINY PRZYJĘĆ: od 10 do 11.30 i od 4 do 6 godz.

**WIELKI SKLEP POLSKI
MABCINA SZYNDY I SKA**

PLAC TIRADENTES N. 19

ma zawsze na składzie: mąkę pszenną, żytnią i kukurydzianą, cukier ryż, sól, śledzie, sliwki, rodzunki i konserwy owocowe.
Ma również najlepszą kawę mieloną z własnej fabryki.
Trunki w najlepszych gatunkach krajowe i zagraniczne
Kupuje produkta rolne jakoto: kukurydze, fasole, ziemniaki, masło, jaję, drzewo itp.

**SPZEDAŻ NA KOLONJE HUTOWNA I DETALICZNA
CENY PRZYSTEPNE**

Posiada filje w Thomaz Coelho i Arankarii

Dr. Antoni Rydyger (Buedyger)

Kurytyba

Prof. Dr. Antoni Rydyger (Buedyger) specjalista w chirurgii, chorobach kobiecych i dróg moczowych.

Przyjmuje w swej nowo urządzonej klinice chirurgicznej przy Avenida 7 de Setembro N. 69 (narożnik rua Ratcliffe) od godz. 8 do 5.

PIWO MARZI "CRUZEIRO"

Dla smakoszy!

Nasze gatunki: Cruzeiro Pilsen, Pombó, Cometa, Cruzeiro Ciemne, szops.

APTEKA "ESPHINGE"

J. M. DE MILASCH
KURYTYBA, UL. COMENDADOR ARAUJO N. 7

Zapewnia odnowione, na nowo bogato zapatrzone i zaufanie zasługująca. Recepty lekarzkie wykonuje sam właściciel sumiennie i szybko. Różne ceny!

Prawdziwe utępienie

dla dzieci i dorosłych, stanowią w ciepłych krajach tworzące się w wnętrznościach ludzkich różnego rodzaju robaki i wywołane przez nie choroby. Jakże małeńkie, jedynie za pomocą mikroskopu można stworzenia mieszkają te pasożyty w kiszkiach przewodu pokarmowego w najmniejszych lub większych ilościach i żywią się sokami, których człowiek do życia potrzebuje. Przeto robaczki te narząd można rzeczywiście gnębić i niszczyć organizmu ludzkiego. Jeżeli bowiem tych właśnie cennych soków ciała brakują, następuje upadek przedwczesnie na siłach, rozpada się nieomal, zdolności umysłowe zanikają, nasto zjawiają się bóle w głowie i w plecach i ogólne zniechęcenie, słabsze i t. d. Ciało ludzkie, zwłaszcza u dzieci, jest wtedy bardzo skłonne do suchot i innych ciężkich chorób nieuleczalnych. Wiedza już od dawna zajmuje się usunięciem tych szkodników z kiszki człowieka, lecz dopiero w ostatnim czasie zdołano wynaleźć nieomylny środek, a tym jest

Cudowny Vermipurgol Milka

(Pozwolenie nr. 913-6.8.1919)

Stwierdzono statystycznie, że w ciepłych krajach na 100 ludzi 95 cierpi na te robaczki. Niech więc każdy używa tego środka chociażby tylko dla zabezpieczenia. Rodzice niech bronią życie swoich dzieci. Bada one zdrowe, silne i dobrze rozwijające się będą. Dorosli również czuć się będą zdrowymi i zadowolonymi. Do nabycia we wszystkich aptekach i w Laboratorium „Milka” Pharmacia EspHINGE — Kurytyba — Rua Comendador Araujo N. 7
Nie przyjmować nigdy podrzobionych środków lekarskich. Jedynie „Vermipurgol”, jest gwarantowany. Nigdy się nie dać skłonić do przyjmowania innego preparatu i zalecano często jako „także dobry”

CASA HELVETIA

Fabryka posadzek i płyt kamiennych
J. KUBA THOMMENA

Pracownia i skład przy ul. Visconde de Guarapuava, 47
Kurytyba — Parana — Brazylja

Pierwszorzędna pracownia ozdób budowlanych (ornamentos para construcções). Wyroby artystyczne z marmuru sztucznego, granitu, mozaiki etc. etc.

ESCOLA PRÁTICA DE COMMERCIO

Praktyczna Szkoła Handlowa
Kurytyba — ul. Dr. Marley N. 103 ob.
Filja: Rio de Janeiro — rua S. Jose 106

Jedyna szkoła, która gwarantuje doskonałą naukę handlową, albowiem posiada zorganizowane biura dla nauki technicznej: tartakowej, handlowej i przedsiębiorstwa herwy matte. Kompletny kurs miesięczny. Nie wciąga się egzaminu wstępnego. Wpisy mogą być skuteczne każdego czasu. Uczy się także pisanja na maszynie

BRONCHITINA "CHAVES"

O VERDADEIRO ESPECIFICO DAS TOSES

Mieczysław Gosławski
Chirurg-Dentysta
Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystyki.
Wymowania i leczenia zębów bez bólu.
Od 8 do 11 i od 1 do 7
Rua Dezembargador Motta N. 6

CASA IDEAL
ALBERTO C. ELIAS
CURITYBA
Rua Jose Bonifacio N. 9 (w pobliżu katedry)
Skład mieści się w tym samym domu jak dawniej obok rzeźni Garmatra
FILIA: Rua 15 de Novembro N. 31
Ogromny wybór obawia
wszelkiego rodzaju po cenach najniższych
Kalosze Wykonane na wzór trzewików do sznurowania
BARDZO PRAKTYCZNE I ELEGANCKIE

Polska fabryka makaronu i kawy
Sao Miguel
FIRMY GONTARSKI & SKA
Kurytyba Ulica Iguassu N. 246
Teofon N. 489 Skrzynka pocztowa 278
Poleca swoje wyroby w najlepszym gatunku

Księgarnia i Drukarnia
Antoni Rydyger & Cia. Limtd.
RUA BARAO DO SERRO AZUL N. 6 CURITYBA
Księgarnia: Książki w językach: polskim, portugalskim i francuskim. Książki szkolne i pomoce naukowe dla szkół polskich i brazylijskich. Materiały piśmienne oraz książki handlowe dla wszelkich biur.
Drukarnia: Przyjmuje się zamówienia na roboty drukarskie i wykonuje się natychmiast po cenach bardzo niskich, w językach polskim i portugalskim.
Dowocjonalja: Różnice, książeczki do nabożeństwa krajowego i zagranicznego wydawnictwa. Figury, figurki, krzyżki, obrazki, medaliki i t. d.
Posiada na składzie Elementarza K. Lecha.

CASAMETAL
Jose Hauer Junior e Cia
Kurytyba
Rua 15 de Novembro Nr. 44
Wielki skład żelaza i stali, w sztabach i w płytach sztab gwoździ, rur, łańcuchów i innego żelastwa do wozów
Wszelkiego rodzaju narzędzia i maszyny
Oleje, szkła, drud gładki i kolczasty, maszyny rolnicze i t. d
Nadchodzą codziennie transporty piugow

APTEKA TELL DROGERJA
SIGEL, ETZEL E CIA.
KURYTYBA — ULICA 15 DE NOVEMBRO 93
Pod kierownictwem aptekarza K. Kleemann

Fermente TELL	Xarope „Baby TELL”	Vermicida TELL	Farby TELL
Najlepszy środek do robienia ciast i pieczywa różnego rodzaju. Recepty za darmo	Pewny i zagwarantowany środek na silny kaszel, przeziębienie, influenzę, grype, kokałusz i t. p.	Największy wróg wszystkich robaków w wnętrznościach dzieci i dorosłych	są najlepsze do farbowania ubrań i sukien. Do nabycia we wszystkich kolorach

REUMATOLIN
Bardzo dobry środek na reumatyzm, na wzmocnienie nerwów, na ból zębów i wogóle wszystkie bóle w kościach i w mięśniach częściach ciała czyli muszkułow.
RECEPTY LEKARSKIE WYKONUJE SIĘ PRĘDKO SUMIENNIE I TANIO
Lekarstwa i preparaty krajowe i zagraniczne
Mówi się po polsku

„Głos Polski“
Najstarsze pismo w Argentynie
WYCHODZI W KAŻDĄ NIEDZIELĘ
Prenumerata roczna: 7 pesów argentyńskich
Adres, redakcji i administracji: Calle PARAGUAY 4023 lub CASILLA CORREO 1038 — Buenos Aires—Argentina

Wiadomości ze świata

Francja

KONCERT SZOPENOWSKI U MARSZAŁKA FOCHA.

U marszałka Focha odbył się koncert szopenowski. Marszałek zaprosił sławnego pianistę polskiego Radwana.

Jestem marszałkiem Francji i Polski, powiedz mi znakomity mój mój, — Przyjdziesz, gdyż kto nie usłyszy Radwana, nie rozumie Chopina, a kto nie rozumie Chopina, nie zna Polski, którą każdy Francuz znać powinien.

W dniu oznaczonym na koncert, zamieszczono fortepian na środku salonu marszałka i artysta o siwych włosach zajął przy nim i rozpoczął grę Szopena.

Naszej kłopotliwie mieli oczy wilgotne. Niemniej, mi entuzjastkami były pani Poincaré i Bouju.

Gdy tylko skończył grę jeden z utworów, proszono go by zagrał nowy. Zrezygnował od fortepianu, ale przeprowadzono go z powrotem.

Między jednym a drugim dziełem podniósł się, by podziękować marszałkowi za ten wieczór ku czci Chopina i powiedział, że czuje się niezwykle wzruszony, grając w tem otoczeniu.

Jedną z pań zaproszonych mówić:

— Radwan w swojej artystycznej bliskości był bezwzględnie mniej różowy niż rozeta legji. Jednak mimo to policzki jego zarbarawily się.

Jeden z bliższych przyjaciół domu oświadczył:

— Muzyk otoczony był ze wszystkich stron. Musiał skapitulować przed wszystkimi strażakami. Utrzymał się na stanowisku i wygrał polską bitwę. U marszałka Focha...

Rosja ODPOWIEDZ CHŁOPÓW NA LIST KSIĘCIA.

Rosjyscy książęta, którzy po obaleniu rządu carskiego żyją na wygnaniu i stale jeszcze marzą o czasach, w których będą mogli powrócić do swej ojczyzny, stopniowo tracą nadzieję, że odzyskają swe majątki i tytuły. Na podstawie praw carskich dziesiątolicetnie nieobecność w kraju automatycznie pozbawia tytuły do własności każdego, kto wyjechał z kraju, o ile nie złożył on przed upływem tego czasu oświadczenia, iż przynajmniej się do swego majątku.

Obawiając się utracić swój majątek, będący obecnie na wygnaniu książę Piotr P. Wołkoński poczynił kroki w tym celu. Na skutek rady swego adwokata księga Wołkoński, niedługo najmniejszej sztywności ziemskiej w środkowej Rosji, zawiadomił tamtejsze władze że jego tymczasowe miejsce pobytu w Paryżu nie może być uważane jako zrzeczenie się do tytułu własności pozostawionego przez niego w Rosji setek tysięcy morgów nader urodzajnej ziemi z przepięknymi budynkami.

Księga przesłał list do wójty danej wioski, w którym pomiędzy innymi pisze:

„Stając w obronie moich praw spadkowych, niniejszem oświadczam że nie zrzekam się wcale moich praw posiadania do moich posiadłości, ani nie zatwierdzam zajęcia tej ziemi. Nie żądam jednak żadnego wynagrodzenia od nielegalnych okupantów, za używanie mej ziemi. Z chwilą gdy powstanie rząd prawowity w moim kochanym kraju, który tak wiele wycierpiał, ja, moi synowie i spadkobiercy zamierzamy powrócić do ojczyzny.

List księcia został odczytany na zgromadzeniu radnych w miejscowości, gdzie był majątki księcia — poczem dano księciu następującą odpowiedź:

„My chłopci tutaj, nie zapom-

niemy jeszcze tych książęcych nabajek i pałek, które tak szczerze spadają na nasze zgarbione plecy. Nigdy nie pozwolimy tym, którzy zostali wypędzeni rewolucją październikową, by objeli ponownie w posiadanie ich dawne ziemie i używali nas ponownie jako swych niewolników. Spaliliśmy już wszystkie prawa carskie, na podstawie których możesz sobie pretensje do tytułu własności. Co niegdyś należało do książąt, to dziś należy do chłopów. Następnie czujemy się w obowiązku zawiadomić Cię, że popełniliśmy poważny błąd puszczając Cię żywcem z kraju. Wszystkie przekleństwa na Ciebie.

Chili

CHILI ZABIĘGA O POLAKÓW WYCHODZCÓW.

Rząd chilijski zamierza w roku bieżącym przeprowadzić na wielką skalę kolonizację słabiej zaludnionych terenów państwa i w tym celu będzie się starał przyciągnąć emigrantów z Europy środkowej. Wchodzi tu w rachubę przede wszystkim polscy koloniści.

Rząd przekazuje dla imigrantów wielkie przestrzenie nad rzeką Aysen i w Magallanes. — Oprócz ziemi oddawanej bezpłatnie emigranci otrzymają darmo do uprawy roli siatkę chilijską z kopalni państwowych.

Wiadomości z Polski

OTWARCIE TARGÓW POZNAŃSKICH.

Dnia 10 maja br. otwarte były Targi Poznańskie, w których udział biorą liczni przemysłowcy krajowi i zagraniczni. Przy otwarciu przemawiał minister handlu, który mówił o postępie jaki Polska zrobiła w dziedzinie gospodarczej w ostatnich kilku latach. KRWAJĄ SAMOSĄD NAD ROBOTNIKAMI.

W tartaku firmy Rabin w Iwan-

cewiczach na Polesiu, dokonano bestialskiego mordu robotnika. Zbrodnia miała następujący przebieg:

Były sierżant Stanisław Czarny, robotnik tartaku, będąc w stanie nietrzeźwym, postanowił pod wpływem kolegów udać się do właściciela firmy, bogatego kupca drzewnego Rabinowicza, z prośbą o podwyżkę. Przed kantorem, do którego zmierzali Czarny, stał właściciel samochodu Rabinowicza. Wkrótce wiadomo z jakich powodów między Czarnym a szoferem wybuchła kłótnia, która wnet zmieniła się w bójkę. Szofer kopnął Czarnego w brzuch, a widząc, że robotnik chce mu odplacić, skrył się we wnętrzu samochodu. Wkrótce wszystkie szyby w aucie były wybite. Czarny oddał się do swego baraku i usnął.

Niebawem o zajściu wiedzieli wszyscy w tartaku. Administracja przedsiębiorstwa, która wyróżnia się już nieraz nieludzkim postępowaniem z robotnikami, w tym wypadku zastosowała środki tak okropnej represji, że spowodowała ona straszną śmierć człowieka. Kierownik tartaku, Pasmanik, oraz mechanik, Pfäfer, dobrali sobie

do pomocy dwóch robotników: Wsława Molosza oraz Józefa Szwanaukiego i ubraiwszy się, w co kto mógł, poszli do baraku, w którym spał Czarny. Wkrótce doחדוחדו zaczęły stamtąd okropne krzyki i odgłosy walki. Okazało się, że czterej mężczyźni dokonali na Czarnym potwornego samosądu.

Kiedy wreszcie Czarny rucił okrwawiony pod gradem ciosów korb rewolwerowych i siekier, białą siałką chwórtką opuścił miejsce kaźni. Wnętrze baraku przedstawiło przerażający widok. Dopiero po upływie całego dnia dowiedzieli się o zbrodni policja i Czarnego odwieziono do szpitala, gdzie zmarł po trzech dniach strasznych męczarni.

NOWY WOJEWODA POZNAŃSKI

„Monitor Polski“ donosi, że Prezydent Rzplitej postanowieniem z dnia 30 kwietnia r. b. zamianował dotychczasowego wojewodę lwowskiego Piotra Dunina Borkowskiego wojewodą poznańskim, zwalnając równocześnie wojewodę poznańskiego Adolfa Bnińskiego na własną prośbę ze służby państwowej.

Rolnicy!

Wy nie zbieracie, co siejcie lecz to, co Wam szkodliwe robaictwa pozostawiają (Profesor Stellwaag)

Rolnicy!

Jest koniecznością systematycznie zwalczać te szkodniki i to znanymi i doświadczonymi preparatami

ZASTĘPCY:

Casa Hackradt, Rua 15 de Novembro 96 Caixa postal 420, Kurytyba

DUCH PUSZCZY

Opowiadanie z amerykańskich borów WEDŁUG DRA BIRDA Opracował W. L. Anazy.

(Ciąg dalszy)

Wtem przy wejściu z ulicy na plac chasał się najprzód stary koń siwy, obok którego biegł mały piesek, drugą brnatną i jedwabistą polską kucy, trzecią pękrytą, zwiastony ogon i szrek, ukradkowo i z podobną zręcznością, dowodziły bojaźni biednej psiny.

— Tak, to jest Krwawy Natan zawałt pukownik — ze swoją starą szkapą i psem trwożliwym. Milosterna duszał pakunek dżwiga na plecach, a tonowi wolno śc pozwala — giupce!

Kiedy Natan przybliżył się do grody osadników, Roland z ciekawością przypatrywał się jego długiej, ale chudej i przyszarpanej postaci, całej pokrytej skorą. Miał on na sobie błękitną skorzaną bez najmniejszej ozdoby, równo jak i skorzone spodnie, strąpowane u dołu ramięmiami od mokasynów, (mokasynami nazywają owoce indyjskie, wyrobione ze skóry i rzemieńcami przymocowane do goleni na kształt kierpców naszych górali) były poplamione krwią i tułosięcą. Powierzchność Natana dała nie miała wprawdzie wstępu, ale wcale nie posiadała ku sobie. Przez ramie przycioszony miał długi karabin, a za pasem nóż myśliwski. Broń, śnać od błagamptnych czasów używana, nie różniła się bynajmniej pięknością — owszem letyko strzelby było tak obgryzione i grubo obrobione, iż chyba sam Natan wysiał jej swoim nożem myśliwskim.

Z pozoru wiąc Natan zasługiwał na przydomek krwawego, ale Roland, przypatrzwszy mu się lepiej, nabrał przekonania, iż przestawisko to dawano mu chyba z żartu i na drwiny. Twarz jego szwieka, mogącego leczyć około czterdziestu pigułek do pięćdziesięciu lat, była zwęzła i zgnana, Nos długi, cienki, nieoskrzywiony, wysuwnięta naprzód broda i wązkie, a zaokrągłe usta, nadawały mu cechę szwieka starzejącego się i zgryźliwego, ale w oczach malowała się dawna łodyż, łagodność i pokora.

Chód jego chwiejny i niepowny, podobnie sgarbiona wykazywały establishie patrzącą nią, wznosić można było

niemał z pewnością, iż człowiek ten pozwoliłby raczej skrzywdzić się kałdemu, aniżeli komukolwiek krzywdę wyrządzać. Nakoniec pęk skor zwiastujący, które sam dźwigał, za masł obciążać nemi wychodzące konna, dowodził, że Natan miał serce liścieiwe i dobre.

Roland nie wiedział zrazu, czy ma się litować nad przybyłym myśliwcom, czy śmiać się z niego, jak to czynili inni, ale jakaś pewnig sympatyczny ku tej wężej i biedonej istocie powstrzymał rychlo uśmiech szyderszy na jego ustach.

— No, Stockpole! — zawołał Tom na Ralfa — czyś się tak przelęknął Krawwego Natana, że już nie śmiesz ponownie swoich wyznani?

Niechao tylko się zbliżył — krzyknął Ralf rozżarty — a natychmiał położył go ze szkapą i końmi; dając na to moje aligatorskie stowoi!

— Nie pozwolisz przeleć, pukowniku, żeby ten wariat wyrządził krzywdę zgnęsknemu myśliwcom! — szepnął Roland do Bruego.

— Niech Bóg uchowa — odrzekł tamten, — chcemy sobie tylko z obydwoich cokolwiek pożartować.

— Dlaczegoż tego biedaka nazywacie Krawwym Nataniem?

— Przez drwiny i pogardę — odpowiedział pukownik. — Jestto Kwakier (Kwakrowie są sektą religijną chrześcijańską. Nie wolno im ani przysięgi składać, ani w wojsku służyć, ani przed kimkolwiek kapłanem zdejmować. Wszystkim, a nawet królom angielskim, mówią „ty“). Łagodność i cierpliwość nadzwyczajna tej sekty odznacza ją w Pennsylvaniji, jedyny człowiek w całym Kentucki, który bić się nie chce z Indianami. Licho do nas przynieśli tego tchorza i nierzęp, robącego warty wszystkim Europejczykom. Powiadają ludzie, że ma bzika, gdyż nigdy na miejscu nie usiedzi i wciąż wiboczy się po lasach. Indian się nie lęka wcale, gdyż wojownik czerwone skóry garda Kwakrem bardziej, niż kobietą, i miałby sobie za hańbę szukać zaczepki ze stworzeniem, które się bronieć nie chce i nie umie. Nam czyni niekiedy przysługę, wytrapiając ślady Indian tam, gdzie niktyby się nie domyslił ich obecności. Przed trzema laty przyszedł do mnie i rzekł:

— Bracie! przy niższym brodzie rzekł Stone, ukrywa się w gęszczu dwudziestu Osagów, donoszą ci o tem

niebys ostrzegł osadników, żeby się tam nie zbliżali, gdyż dziey mogliby ich pomordować, ale zarazem zaklinam się, nie czyni nic złego czerwonym skorom. Rzecz prosta, nie postuchnem prośby tchorza i, wzięwszy dwudziestu pigułek dziełnych zuchów w ciężki wybiem, w części przepędzitem Osagów. Z przyczyny trwożliwości Natana, gardza nim wszystkie koloniści i często mu dokuczają. Ja sam raz odebrałem mu strzelbę, gdyż nie chciał stanąć na podpis milicji, ale żal mi się zrobiło biedaka, bo, zmuszony zaprzestąć polowania, byłby z głodu umarł, więc mu ją w kilka dni potem oddałem.

Tymczasem młodzież otoczyła Natana, natrzącając się z niego, a w końcu Ralf, nastrożony i wzburzony w swej ofierze przerażające spojzenie, ryknął strasliwym głosem:

— Słuchaj, Krawwy Natan! eł godziny twoja wybudzisz mów ostatnią moją. aligatorkę się podał!

— Przyjacielu — odrzekł Natan pokornie — zostaw mnie w spokoju, albowiem jestem człowiekiem szlachym i łagodnym i spierać się z tobą nie myślę.

To rzekłszy, nie wstając na srogięgo Ralfa, chciał iść dalej, ale ten, rozjęzony pokorą Kwakra, zerwał mu z pleców pęk skor i, rozewawszy rzemień, którym były seiągocęte, rozrzucił je wokół. Całe zgromadzenie, widząc to, głośnym wybuchem śmiechem.

Natan zniósł tę zaczepkę z dziwną cierpliwością i rzekł tylko:

— Bracie! dlaczegoż się przesładujesz?

— Bo chęć się bić z tobą! — rzekł Ralf, udając straszliwą wściekłość.

— Ale ja się bić z tobą nie myślę — odpowiedział Natan.

Nędzniku, nie śmieję wzniesić broń w obronie niewłaściwej — krzyknął coraz bardziej Ralf, wzdrzygający się walcząc z czerwonymi ty dug wywołot tchorza niezemny! rzuc mi zaraz tę broń, która nie jesteś godzien dźwigać.

— Bracie — odrzekł Natan, z widoczną wgardą — sam jesteś tchorzem, jeżeli szukasz zaczepki z człowiekiem, który ci nie złego nie zrobił i bić się z tobą nie chce.

To powiedziawszy schylił się i począł zbierać rozrzucone skóry, ale Ralf pochwycił Natana za kark i

wstrząsając nim, nie pozwolił mu tego zrobić; nakoniec, widząc, że pomimo wszelkich napaści, Kwakier nie utracił cierpliwości, koniarz kopnął psa Natanowego, który z żalosnem skomieniem o kilka kroków odleciał.

— Bracie! — zawołał Natan, protestując się — musisz sam być gorzej od psa, jeżeli czynisz krzywdę temu biednemu stworzeniu!

— Więc albo się bij ze mną, albo kolbą me, strzelby rozstrząsam łep psu twojemu

— Zgadzasz tego koniecznie — odpowiedział Natan — dobrze więc, ale pod warunkiem, że obydwu nie użyjemy broni.

— Wiat, niech żyje Krawwy Natan! — zawołała młodzież, śmiejąc się do rozpunku

— Niech i tak będzie — krzyknął Ralf uciążony niezmiernie z przycięcia walki. — Odrzućmy strzelby i noże, ale radzę ci nie zdejmować fureratu z móżgowicy, ponieważ postanowilem cię wyrzucić tak w górę, że makówka wbijesz się w ziemię.

— Jestem getów — rzekł Natan, złożwszy broń na sronie.

— Kukurykul kukurykul — zapiał dwukrotnie Ralf, a potem rzucił się na Natana i, uchwyliwszy prawą ręką za jego lewą ramię, lewą za prawe biodro, zawołał: Baczność! już leśsz!

— Czekał — rzekł Natan spokojnie. Ralf szarpnął go, ale pomimo wielkiej siły, nie był w stanie z miejsca poruszyć. Zdawał się, że chudy Kwakier wrosł w ziemię, a członki miał stalowe.

— Omyliłeś się, mój bracie — rzekł pokornym głosem — jak widział jeść, czesze nie leć ale teraz na mnie kolej.

To rzekłszy, pochwycił samochwała i bez wielkiego natężenia rzucił go w górę ze sz Stockpole wyrzucił kosa w powietrzu i padł tak silnie głową na ziemię, że byłby ją roztrząsł, gdyby o kamień, zamiast o miękką piasek, uderzył.

Przypatrzący się wywali okrzyk nadzwyczajnego zadziwienia.

— Zabił go — krzyknął Roland — ale sam Ralf chciał tego.

— O nie, szceny komendancie wychodźców — rzekł Ralf, dzwigając się powoli i z trudnością — zabity, dzieki Bogu, nie jestem jesszo, ale zdaje mi się, że moja głowa nie siedzi na dawnej miejscu, a może jej wcale już niama. Zobaczcie no, moi drodzy.

Nie róbcie doświadczeń

Tylko słuchajcie moich rad „Fodeal“ jest lekarstwem niezawodnym leżącym szybko i radykalnie many, do mrozenia, liszaja, ekzemy, zająady, przyszcze, rany pochodzące z zacięcia, skól leczenia, oparzenia i opalenia od słońca, kontuzje, krosty, zmarszczki, pięgi, pęchy podczas brzoimienności, gwiazdy, plamy skórne, odparzenia, swędzenie, wypadanie włosów, łupież, pocenie się nieprzyjemnie ukąszenia owadów. Nie jest kremem ani pomadą, lecz płynem perfumowanym antyseptycznym i zlebligującym. Jego używanie przymycia twarz, przy kapaniu dzieci, przy goleniu, utrzymuje skórę zawsze świeżą i matową. Znajduje się na składkach we wszystkich aptekach i drogerjach Brazylii. Skład główny: Rua General Canabry N. 225 — Rio de Janeiro

— Niech żyje Krawwy Natan! — pogromca aligatora z nad rzeki Stone! — krzyknął chórem młodzie koloniści, zanosząc się od śmiechu.

— Wistocie pobiliś mię na głowie — zawołał Ralf, wyciągając rękę ku Natanowi — mam dosyć i więcej nie pracę. Wszakże nie przebaczę ci nigdy, że, będąc tak zręcznym i silnym, nie chcesz walczyc w obronie swych ziomków z krwiożerczymi Indianami, i pomimo żeś mię pokonał, powiemi ei otwarcie, że jesteś tchorz. Potem zwróciwszy się do pukownika, Ralf dodał: Szlachetny gubernatorze! zabił rasz moją klacz, a nie troszczyłeś o to, co za mną będzie, spodziawam się przecież, że za bezinteresowneść się przecięć, że za bezinteresowneść z jaką zwracam pożyczonego konia właścicielowi, powinienbyć przynajmniej dostać wzamian choćby najmniejszą szkapę, naturalnie tytułom pożyczki.

— Dobrze — rzekł pukownik — pożyczę ci konia, ale pod dwoma warunkami: najprzód, żebyś mi go zwrócił, a powtórze żebyś nie ważył się zabrać którego innego, przykro mi by było, gdybym został zmuszony tak walecznego, męża oddawać w ręce dziego Lyncha. (Z powodu gwałtownych kradzieży i rozbójów, Amerykanie zaprowadzili u siebie tak zwane prawo Lyncha, na mocy którego każdy, kto schwyłany na gorącym uczynku, zostaje natychmiast karany śmiercią).

To rzekłszy, pukownik zwrócił się

Bozmaitości.

CUDOWNA ŁOPATKA DO WĘGLA.

Odwiecznym i malowniczym miasteczkiem Kalmar, w Szwecji, spoczywającym w obrębie średniowiecznych murów, wstrząsnięto niedawno nadzwyczajnym zdarzeniem: Wiszaca na ścianie stacji straży ogniowej, szufelką postanowiła ożywić monotonność ospałej prowincji. Ku wielkiemu zdziwieniu strażników, z miejsca swego na ścianie, szufelka rozpoczęła mowę, śpiewy, muzykę i w zupełności zastępowała numery uroczystego variety. Stawa łopatką ściągając tłumy, a korespondent stołecznej prasy, przybył właśnie w chwili, gdy gadałowa szufelka zabierała się do wpsiania w uszy słuchaczy najlepszą wymowę i poprawną składnię angielską. Po bliższym zbadaniu okazało się, że łopatką powtarzała produkcję bliskiej stacji radiowej i wisząc na ścianie w ten sposób, że dotykała linii elektrycznej Kalmar i działała jako aparat radiowy. Zwyczajnie nie zdołał jeszcze bliżej zbadać przyczyn i podstaw tego fenomenu, ale strażacy z Kalmar dumni są z niesłychanej popularności i rozgłosu, jakimi, dzięki szufelce cieszy się ich stacja.

POCZYKAŁA GWOŹDZIE, SZPIPKI I TYM PODOBNE PRYZYSMAKI.

O ciekawym wypadku donosi lutejsza gazeta „Advertiser”. Oto przy operacji pewnej kobiety w tułej szpitalu „Ontario Hospital”, lekarze wydobyli z jej żołądka nie mniej ni więcej, tylko 2533 różnorodnych gwoździ, szpilek, spinek, kawałków szkła, starych piór, kluczyków i tym podobnych rzeczy. Wypadek ten budzi w kolach lekarskich żywe zainteresowanie.

Operacji dokonali: Dr. Faucar, profesor wydziału chirurgicznego

szkoly medyczej „Western Ontario Medical School”, i lekarz szpitalny Dr. S.G. Chalk, który oświadczył, że operowana kobieta przysłała już zupełnie do zdrowia i że organa jej trawienia wcale nie ucierpiały wskutek tej niesamowitej diety. Wypadki polykania różnorodnych rzeczy nie są rzadkie u osób chorych na umyśle, lecz pacjentka ta pobila ilością polkniętych artykułów wszystkie rekordy. W żołądku jej znalaziono: 947 pogiętych szpilek, 866 kawałków drutów, 191 kawałków szkła, 58 drobnych gwoździ, 54 kawałków stalek od gorsetów, 28 części sprzączek od podwiązki; na resztkę składały się śrubki, materki, spineki od mankietów, polamane klucze, pióra, itp. Wszystkie te rzeczy złożono do słoja, zapieczętowano i zachowano w archiwach szpitala na pamiątkę.

Co najciekawsze, że wraz z powrotem zdrowia u kobiety tej objawia się ponownie manja polykania tego rodzaju przedmiotów.

NIEBIESKA NIĆ.

Wśród ludzi istnieją wszędzie obawy, żeby przypadkiem nie został pogrzebany w letargu. Obawa ta silna jest zwłaszcza w Anglii, to też publiczność tamtejsza dowiedziawszy się z wielkim zadowoleniem, iż pewnemu młodemu farmaceute udało się skonstruować aparat, który wyklucza możliwość popełnienia błędu przez lekarza, powołanego do skonstatowania zgonu. Rzecz oczywista, że dziennikarze londyńscy zainteresowali się natychmiast tym wynalazkiem i poprosili farmaceutę o wyjaśnienie. Wynalazca pokazał im zapieczętowaną spruwkę, zawierającą niebieską nić i powiedział: — Obcas stwierdzić w sposób niewątpliwą zgon danej osoby potrzeba tylko użyć tej nitki i igły. Krew ludzka jest lekko alkaliczna, ale natychmiast po zgonie i tylko w takim wypadku ulega ona pewnemu skwaszeniu. Jeżeli kawałek tej nitki zapuścimy pod skórę i pozostawimy

ją tam przez pół godziny to dowiemy się czy mamy do czynienia z wypadkiem zgonu, czy też z letargiem — albowiem w pierwszym wypadku nić poźółknie, a w drugim nie zmieni wcale koloru.

W sprawie tego wynalazku istniejąca w Londynie „Towarzystwo zapobiegania przedwczesnym pogrzebom” zwołuje specjalne posiedzenie, na którym zastanowi się czy wynalazek farmaceuty ma znaleźć w przyszłości zastosowanie.

PRZENIESIENIE MOSTU KOLEJOWEGO

Ciekawej sztuki inżynierskiej dokonano w tych dniach na Werserze pod Bremą.

Oto przeniesiono o 17 kilometrów górę rzeki trzyprzęsłowy most kolejowy, ważący około tysiąca ton, przewożąc go całymi przesłami po sto stop rozpiętości. W tym celu pod każdy filar mostu podsunęto po dwie barki, każda o pojemności tysiąca ton, połączone pomostem, poczem zanurzano barki, przez napełnienie ich wodą, tak, aby pomost sięgał podstawy metalowej przesły. Następnie przymocowano podstawę do pomostu, gdy zaś ta część pracy była skończona, wypompowano wodę z barak, wskutek czego barki podniosły się, unosząc z sobą przesłę, odciecane od innych, a przyłączone do baryk parowce zaholowały je na nowe miejsce mostu.

Całej tej trudnej pracy dokonano bez najmniejszego wypadku.

SZOFRER DWÓCH CESARZY PRZED SĄDEM.

Jak donoszą z Nowego Jorku, w tych dniach stał tam przed sądem policyjnym 51 letni szofer, nazwiskiem Aleksander Gross, oskarżony o zbyt szybką jazdę przy skręcaniu z ulicy na ulicę.

Badany przez sędziego Gross oświadczył, że od dwu lat jest szoferem dorożki samochodowej w Nowym Jorku, zmuszony do zejścia tego stanowiska wskutek str-

cenia 100.000 dolarów podczas słynnego krachu spekulacji gruntu. Wychwał się w Fiorydzie. Poprzednio jednak był przez dziewięć lat szoferem wojskowym cesarza Wilhelma II, a dawniej jeszcze woził przez dwa lata cesarza Franciszka Józefa.

Sędzia, uznawszy, że szofer, który przez tyle lat woził tak dostojne osoby, nie może być chyba człowiekiem lekkomyślnym, uwolnił Grossa od odpowiedzialności.

8 LETNIE MEDJUM.

W laboratorium dla badań psychicznych w Londynie, pozostającym pod kierunkiem dawnego czarodzieja prestidigitatora Harry Price, dokonuje się obecnie interesujących eksperymentów z medjum, liczącym dopiero 8 lat.

To młodociane medjum jest dzieckiem zamieszkałym w Londynie w najbliższym otoczeniu tego 8 letniego chłopca dzieją się rzeczy niezwykle, które muszą zwrócić uwagę na jego medialne zdolności.

Kzesła wnoszą się same do góry. Filizanki, talerze, kałamarze i inne przedmioty unoszą się w powietrzu.

Ciotka tego chłopca, obdarzonego medialnymi własnościami, zajmuje stanowisko w szwedzkiej misji w Londynie. Posel szwedzki zaprzęgnął pewnego dnia, aby mu zademonstrowano 8 letnie medjum i zaprosił chłopca na podwieczorek.

Skoro tylko małe dziecko przystąpiło do herbaty, poleciał w kier-

unku ściany i rozbił się na drobne kawałki.

Zjawisko to obserwowali wszyscy obecni, którzy stwierdzają jego autentyczność swoim świadectwem.

Baron Bonde, sekretarz poselstwa szwedzkiego twierdzi, że stółek na którym siedział chłopiec, podniósł się o kilkanaście centymetrów.

Harry Prince obserwuje to medjum od szeregu tygodni i o wynikach swojego badania ma wygłosić wkrótce prelekcję przed fachowym audytorjum.

Ten 8 letni chłopiec ma być jednym z najbardziej interesujących medjów.

Szakier
15 km od Kurytyby, z pięknym domem mieszkalnym, wielkimi zabudowaniami, licznymi drzewami owocowymi, byłym karmem, i t. d. Z powodu choroby korzystnie do sprzedania. Wiadomości udziela: Mateusz Miodrowicz, Kurytyba ul. Silva Jardim 140 albo Franc. Aug. Weinske, Alfonso Penna.

DORES UTERINAS UTEROGENOL FAITA DE MENSTRUACAO

Dom obuwia ANTONI MARTES
Largo 19 de Dezembro N. 1. (przy marce) sprzedaje nowe i używane obuwie po cenach bardzo niskich. Rozmaite lasory. Przyjdzie przekonajcie się.

Kolonja „Santa Barbara”

5500 lotów po 10 akierów

Polozenie: Na lewym brzegu rzeki Iguassu, w niedalekiej odległości od stacji kolejowych Porto União i União da Victoria. Doskonala droga samochodowa: Porto-Victoria-Manguieirinha.

Ceny: 1 lot 10-cio akierowy od 1.700\$000 do 2.500\$000.

Informacje: Biuro „Empreza Colonizadora St. Barbara União da Victoria — rua Visconde de Nacar 33.

do Natana, siedzącego na kłodzie drzewa, przed którym rozciągał się cały jego piasek. Kwakier głaskał piasek, nie zważając na szyderstwa młodzieży, która, poznawszy jego siłę, wyrzuciła mu że nie chce walczyć z Indianami. (Ciąg dalszy nastąpi.)

ASTMA Lekarstwo Reyngate dla radykalnego leczenia astmy, influenzy, kataru, kaszlu gwałtownego, duszności i t. p. jest medykamentem o wielkiej wartości, spreparowanym wyłącznie z roślin. Jest płynem, którego używa się 30 kropli w wodzie oczekzonej — rano — w południe — i na wieczór. Zobaczenie świadectwa znajdującego się przy flaszce. Do wiadomości: Cena pudełka 12\$000 — pocztą — polecane 15\$000. Zamówienia skierować należy do J. de Carvalho, głównego agenta w Rio de Janeiro — Caixa postal 1724.

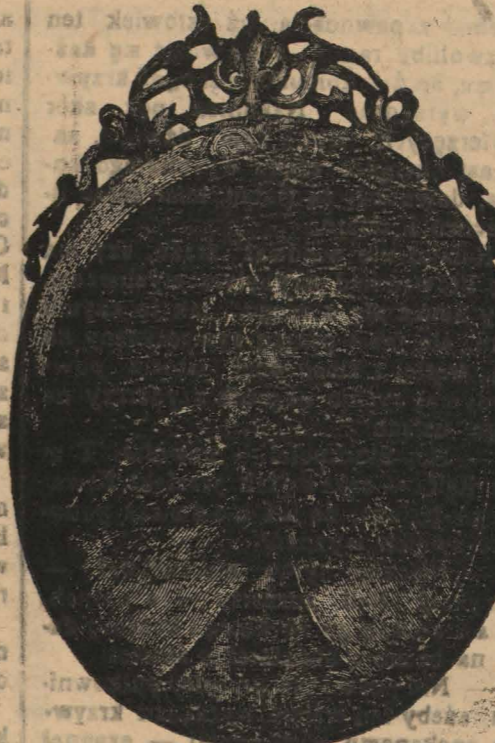
MAGNESIA FLUIDA DE MURRAY A INCOMPARAVEL

Ziemia Kawowa
Prawdziwa terra apurada
Koloniuje się ziemia pod plantacje kawy w rozmaitych obszarach przy samej Stacji Japyra (linia Thomazina — Parana w cenie 400\$000 za akier. Nabywca może kupić ziemię w dwóch ratach, płatnych w przeciągu roku bez żadnego procentu. Klimat bardzo zdrowy. Wszelkiej informacji udziela

Antoni Dorabialto
PALMEIRA PARANA

Mapy Parany
Format 50X70 ctm W 7-miu barwach
Tylko 2.000
Kto kupi 10 sztuk, otrzyma 2 mapy za darmo!
(Taka sama Mapa kosztuje w księgarniach 6\$000).

Wysła
„Gazeta Polska” — Kurytyba
Caixa postal B.

Piękne obrazy patryjotyczne
szą ozdoby każdego domu polskiego.
Wysyłamy po otrzymaniu gotówki.

Wielkie portrety: 74X56 ctm (kolorowe) po 5\$000

1. Prezydent Polski Mościński
2. Marszałek Piłsudski
3. Kościuszko

Małe portrety: 35X50 ctm po 2\$000

1. Bol. Chrobry
2. Kościuszko
3. Poniatowski
4. Stowacki
5. Kopernik
6. Sienkiewicz
7. Pr. Mościński
8. Król Jad. Iga
9. Mickiewicz
10. Haller

Zamówienia kierować pod adresem:
„GAZETA POLSKA”
Kurytyba Parana
Caixa B.

Przedsiębiorstwo Kinematograficzne J. Muzzillo & Filhos

Czwartek 21 w REPUBLICIE AMERYCE
Norma Shearer i Lawrence Gray w filmie **Depois da Meia Noite** (Po północy)
Nadzwyczajna Superprodukcja w 8 częściach wytwórni Metro Goldwyn Mayer.

Sobota — 23 w Republic i Ameryce
Perdidos no Front (Zaginieni na froncie)
Najlepsza komedia w tym miesiącu z artystami: Charles'em Murray i George'em Cooper — wytwórni First National Pictures.

Niedziela — 24 w Republic i Ameryce
Gente Pintada (Ludzie malowani)
Superprodukcja Programu Serrador w 8 częściach z artystami: Collen'em Moose, Lloydem Hughes, Mcvym Carr i innymi.

Niedziela - Matinee w Republic
6 bardzo pięknych filmów najlepszych z całego tygodnia
ZOBACZCIE NASZE PROGRAMY

Poniedziałek — 25 w Republic i Ameryce
Luxo e Miseria (Zbytek i nędza)
Nadzwyczajna superprodukcja wytwórni „UFA” z artystą Paulem Wegnerem.

Wkrótce!
Pirata Amoreoso (korsarz kochliwy)
Superprodukcja wytwórni „Metro” z artystami: Jhonetem Gilbertem i Jhonetem Cramford

Acosmalte
— G A R A N T I D O —

Naczynia z żelaza, lane, emaljowane wewnątrz na szarol. Są to jedyne naczynia, które opierają się niszczącej sile ognia nawet przy smażeniu potraw.

Uważajcie na złołą markę z napisem „ACOSMALTE G A R A N T I D O” która jest przyklepiona na każdym garnku.

NIE ROZBIJAJĄ SIĘ, NIE PEKAJĄ, ANI NIE KRUSZY SIĘ EMALJA.

Przy gotowaniu nie przypala się ryż ani inne potrawy. Naczynia te lane z żelaza, emaljowane są z tego powodu godne polecenia, że są ekonomiczne, trwałe i higieniczne. — Specjalne korzyści z użycia naszych garnków: Prędko się ogrzewają, odporne na ogień, nadają się też dla kolonii, bo są bardzo tanie i trwałe jak żukolwiek inne.

SPROBUJCIE!
Garnki te są do nabycia we wszelkich większych sklepach.

Industrias Reunidas „ALBA” S. A. - Rio BACNOSE PRZED NASŁADOWICTWEM!